

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők:** Az aradi ügyvédek és az igazságügyminiszter.
- Zichy Mihály halála.**
- Amnesztia Oroszországban.**
- Az álmorcos kedves.**
- Apja miatt a halálba.**
- Aradiak a tomesvári törvényesek előtt.**
- Összevált háberú előtt.**
- Elítélt politikus.**
- Egy aradi ifjú Zichy Mihálynál.**
- Milliók pártik története.**
- Zsúr-témák.**
- Eke a vaggongyárban.**
- Két új miniszter.**
- Aktuális emberek.**
- Tárca: Mese a konyhából és a hálószobából.** Írta: Pakóts József.
- Csarnok: Sherlock Holmes újabb kalandjai.** Írta: Conan A. Doyle. Fordította: Róth László.

Az aradi ügyvédek

és az igazságügyminiszter.

Arad, március 2

Az aradi ügyvédi kamara tagjai holnap értekezletet tartanak. Az értekezletnek, — mint értesülünk, — olyasféle megállapodás a célja, hogy a szokásos évi jelentést az igazságügyminiszternek ne küldjék föl, jelezvén ezzel, hogy Lányi Bertalan nem tekintik törvényes igazságügyminiszternek. Az ügyvédi kamara ezzel folytatná a passzív rezisztenciát, amelyet a törvényhatóságok megkezdték.

A passzív rezisztenciát is tiszteletreméltó szempontok vezetik; hanem mi az

aradi ügyvédi kamarától egyebet várunk. Az, ha a kamarák az igazságügyminiszterhez nem terjesztik fel a jelentést, nem gyöngíti meg se a parlament nélkül kormányzó kabinet, se az igazságügyminiszter állását. Ha Lányi mégis rendeletekkel fenyegetőzik, s kényszerítgeti a kamarákat, hogy a jelentéseket beadják, ezt nála csak beteges hiúság okozhatja. Azt hiszi, hogy ezen jelentések révén valami ráragad a törvényesség patinájából. De ha nem is kapja meg, zavartalanul folytatja az utját.

Nemesak az ügyvédek, mindenki tapasztalhatta, hogy a koalíció által feltalált csodaszor: a passzív rezisztencia, dacára a sok közzétett és hiteles hálairatnak, hatás nélkül valónak bizonyult. A passzív rezisztencia a gyöngy ember komikus energiájához hasonlít, aki szeretné látni, hogy csakugyan pofonütik-e? S ha ez bekövetkezik, méltatlankodva mondja, hogy nem tárgyal tovább ilyen erőszakos emberrel. Holott az okos politika azt diktálta volna, hogy elvegye a lehetőségét annak, hogy pofonüthessék. A koalíciónak esztendő politikája nem volt egyéb, minthogy szerették volna látni, hogy csakugyan be fog-e következni az abszolutizmus? S mikor ez a hallatlan szemtelenség mégis bekövetkezett, egyebet nem tehetnek, minthogy nem állanak szóba az alkotmány inzultálóival. S folyik a nagy mosakodás, nyílt levelek hosszú sorában, amelyből a nemzet a jövőre nézve semmi

biztatást nem kap, csak azt tudja meg, hogy ők nem tehetek arról, mikép mind-ez így történt.

Ha még olyan szépek is azok a célok, amelyekért a küzdelem folyt, s amelyek képviselőinek a koalíció vezéreit tekintették, a tétovázó, okos taktika és helyes előrelátás nélkül való eljárás, amelyet követtek: teljesen megrendítette a bennük való hitet, s eszközüknek, a passzív rezisztenciának nagyfokú gyöngeségét bizonyította be.

A mikor az ügyvédek, a törvény és a jogok védői kerülnek az állásfoglalás sorrendjére, szinte százalmas volna, ha ők is az egyszerű passzív rezisztenciát fogadnák el. Ez talán a legkényelmesebb volna, — de ma a helyzet mást parancsol. Igen is, — szóba kell állani azzal a Lányi Bertalan nevű urral, akár igazságügyminiszter, akár nem. De az a szó, amelyet mondanak, ne legyen a rendes, hidegvérű évi jelentés a jogszolgáltatás terén észlelt hiányokról; hanem legyen a jog embereinek élő, erővel teli tiltakozása, mely az egész országban visszhangot kap s a menydörgés erejével áll elébe annak, ami készül.

Tudjuk, hogy mi van az erőszakos intézkedések sorrendjén. Föl akarják függeszteni az esküdtszéki eljárást, hogy a független polgári bíróság ne adhasson elégtételt a politikai üldözésekért, amelyek bekövetkezhetnek. Nem rémkép ez; a parlament fölösztatásában, a sajtószabadság

Mese a konyhából és a hálószobából.

Írta: Pakóts József.

I.

Új cseléd került a házhoz. Róza, a régi cseléd még takarította a konyhát, mikor Mari, az új becsöngetett. Róza kinyitotta az ajtót és szó nélkül beengedte az érkezőt, akit a nagy-kendőbe csomagolt cók mókjáról ismert fel. Mari köszönt:

- Jó reggelt!
- Jó reggelt! — felelte vissza Róza.

Bementek a konyhába. Róza, aki otthonosan érezte magát, megkérdezte Marit:

- Mennyiért szerződött?
- Tíz forintért.
- Szszsz!

Róza a fogai között méltatlankodó sziszegést hallatott.

— Hogy becsapták magát! — mondta aztán kegyetlenül.

- Miért?
- Én tizenkettőt kaptam.

Ez ugyan nem volt igaz, sőt ellenkezőleg. Róza azért sziszegett, mert neki csak kilenc forint bért fizetett az asszonya.

Egy darabig hallgattak mind a ketten, majd most már az új cseléd vette föl a szót:

- Még alszik a nacscsága?
- Az asszony? — kérdezte Róza gúnyosan és minden tisztelet nélkül. — Al-

szik. Szeret lustálkodni! — Nagyon piszkos asszony.

— Hogyan?

— Ó délig is elaludna, és az embertől azt kívánja, hogy már éjfélkor is fölkeljen. Ezt ni!

Róza a két foga közé szorította a hüvelykujja körmét is kipattantotta.

— Különbben magának is azt ajánlom, — mondotta aztán dühösen — hogy ne nagyon törje össze magát a munkában.

Mari, az új cseléd most már kezdett érdeklődni. A batyuját betette a cselédszobába, azután a konyhában leült a szeneakiszniire.

— Hát nem kell sokat dolgozni? — kérdezte kíváncsian.

— Persze, hogy nem. Én már tul vagyok azon. Eleinte annyit dolgoztam, hogy majdnem belebetegedtem, de aztán a szeretőm megtiltotta. Igaz, van magának szeretője?

- Van.
- Ne, annak nem szabad idejárni.
- Neem?
- Nem. Az asszony nem tűri.
- Akkor én nem maradok itt. Egy hónap múlva kiállok.

— Okosan. Aztán figyeljen a mosásnál. A ruhát nem muszáj kétszer kiöblíteni. Elég egyszer is.

Ebben a percben a hálószobából csöngetés hangzott ki.

— Hogy a fene egye meg már megéhezett az a rongyos kölyök! — fakadt ki dühösen a régi cseléd.

— Ki az?

— A gyerek. Gyurkának hívják. Nagyon el van kényeztetve. Utálatos, nyafka. Most kávé akar.

— Hát nem visz neki?

— Várjon! Hadd böggjön egy kicsit. Az asszony legalább meg fog pukkadni.

Mari, az új cseléd elismerőleg nevetett.

— Maga, ugy látszik, nem nagyon fél tőlük.

— Félsz a fene! Füttyölök rájuk. Komisz banda az egész. Szerencsésük, hogy ilyen könnyű szerrel szabadulnak tőlem.

— Mért?

— Csak. A szeretőm már olyan dühös volt, amiért nem engedték hozzám járni, hogy föl akarta pofozni az urat.

— Aztán?

— Hanem nem lehetett. Az ur, mielőtt föl pofozhatta volna, kidobta.

— Szszsz!

Most már az új cseléd sziszszent fel.

— Akkor én nem maradok itt egy percig sem! — mondta.

— Bolond. Maradjon itt még két héttig. Legalább addig agyonszekálhatja őket.

Az új cselédnek felcsillant a szeme.

— Itt maradok! — mondotta ünnepélyesen. — Majd megmutatom én nekik.

— Látja, maga okos lány.

korlátozásában se hittünk, amíg be nem következett. Ha ölbetett kezekkel várjuk, egy reggelre ez is meglep bennünket.

Ez ellen kell tiltakozását kifejezni az aradi ügyvédi kamarának, s egyöntetű tiltakozásra hívni föl az ország összes kamaráit. Olyan idöket élünk, szokták mondani, amikor tiltakozásra, szóra nem adnak semmit. Lehet, tapasztaltunk is valamit belöle. De a kormány, amely sok tekintetben, különösen a jogrend intézményeiben mégsem emancipálhatja magát az európai közvélemény hatása alól, bizonyára nehezebben nyulhat oly eszközhöz, amelyet az ország összes jogászai, a leg-hivatottabbak: törvényellenesnek bélyegeztek meg. Különösen olyankor, amikor erre az intézkedésre a kormány bevallott céljai érdekében ép annyira nincs szükség, mint a mennyire fölöslegesek voltak az egyéb erőszakos intézkedések.

Az aradi ügyvédek ne induljanak az ócska recept után, amelyet a koalícióban találtak föl, s amely elvesztette jelentőségét. Egyszerű, vagy hangos passzív rezisztencia helyett az aradi ügyvédi kamara indítson erélyes tiltakozó akciót az esküdtszék felfüggesztése ellen. Jogok alkonyán, törvények veszedelmében a jogok őrei álljanak sorompóba azon intézmény védelmére, amely az emberi jogok egyik legszebbjét foglalta törvénybe.

Zichy Mihály halála.

(A magyar képzőművészet gyásza.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 2

Zichy Mihály a legnagyobb illusztrátorok egyike szállt sirba, kit méltán lehet a nagy Doré mellé állítani. A felfogás nemessége és a technika tökélye szövetkezik minden munkájában, s nagyméretű festményeitől le egészen az egy-két vonással papírra vetett rajzig, a „monstre de genie” nyilvánul meg. Testestől-lelkestől magyar volt mindig, s ezt legszebben magyar vonatkozású képeiben fejezi ki.

Most, hogy messze idegenben holtan fekszik benne egyik büszkeségünk, most az ideje, hogy azt mondjuk: Hozzuk haza Zichy Minályt! — Amit elmulasztottunk vele életében, tegyük jóva legalább most, — a halálban.

(Zichy betegsége.)

Az utóbbi években sokat betegeskedett Zichy Mihály; néhány évvel ezelőtt tüdőgyuladása volt, melyből alig tudott kilábalni. A mostani cár akkoriban Krimbe küldte üdülni, de ott sem tudta teljesen visszanyerni egészségét. Haláláról ma értesült Itthon lakó leánya, Feledy Tivadarné és özvegye, kik holnap Pétervárra u'aznak.

Csupán az orosz közállapotok züllöttségének tudható b, hogy az istenáldotta művész halálát Oroszországban közönyösen fogadták. Ez magyarázza azt is, hogy betegségéről s utolsó napjainak lefolyásáról nem szerezhett tudomást a magyar sajtó, mely époly őszinte szívből gyászolja a rajzón nagymesterét, mint a magyar képzőművészet.

Az orosz-magyar képzőművészeti társulat táviratot intézett a szentpétervári szépművészeti akadémiának, melyben felkéri, hogy készítsen egy nemzeti színű szalagokkal ellátott nagy babérkoszorút és azt a társulat nevében helyeztesse a halhatatlan mester ravatalára.

(A család.)

Zichy Mihály halálhíre csütörtökön délelőtt érkezett Budapestre. Az első sürgönyt a halálhírről a nagy művész neje, Zichy Mihályné született Ersloff Amália kapta Izabella-utcai lakásán. Zichyné férje halálát azonnal tudatta az ugyancsak Budapestre, a Rottenbiller-utca 88. számú házában lakó leányával, özvegy Feledy-Flesch Tivadarnéval.

Zichy már egy évtizednél hosszabb idő óta élt távol a családjától, melyvel csak levél útján érintkezett. Ma több újságíró járt özvegy Zichyné és leányának lakásán, hogy egyet-mást megtudjanak a nagy művész utolsó napjairól, de az újságírókat a gyászszal sujtott család nem fogadta.

(A temetés.)

Zichy temetése, melyet a cári udvar rendez, valószínűleg szombaton lesz. Temetésére

Budapestről Tarnady Győző utazott el, de kétséges, hogy idejében odaérkezik.

(Zichy és Magyarország.)

Zichy, miután elszakadt a cárok udvarától s Párisban élt egy darabig, visszatért Magyarországra, ahol őt előggé nem is ismerték. Volt ugyan a hetvenes évek közepén egy kiállítás a Képzőművészeti Társaságban, amelyben Zichy műveinek fényképmásaiból egész kollekció volt közszemlére téve, de azért csak a muzeumbeli festményeit ismerték; rajzait, amelyeket 1876-ban a Deák Ferenc Albumhoz készített, négy Petőfi-illusztrációját, amelyek elkészítésére az Athenaeum kérte fel, ez mind nem adott képet és fogalmat a Zichy nagy művészi termeléséről. Az Athenaeum nagyszabású megbízása, amelyvel Madách *Az ember tragédiájá*-nak illusztrálására szólította Zichy-t, csak a híres husz katon elkészítésével, később hozta meg nagyszerű eredményét.

Zichy volt már látogatóban Magyarországon 1875-ben is, amikor Miss Mary kíséretében tartózkodott Pesten és a zalai kastélyban is. E látogatása alkalmával történt vele az az epizód, amely lelke gyengédségének és magyarságnak gyönyörű bizonyossága. Alig volt pár napja Pesten, eiment a színházba a Tündériak Magyarhonban című népszínmű előadására. S mikor az első magyar nótá megütötte fület, Zichy Mihály keservesen sirni kezdett ott a színház nézőtérén. Épp így keservesen lát, amikor szülőfaluját és a régi kastélyt először meglátta.

Itt, ebben a kastélyban telepedett meg külön lakosztályban, ahol berendezte műtermét is. Itt kezdett dolgozni érett férfilelekkel, ahol első rajzvonásait írta a semmit sem sejtő gyermekkorban. Innen jutott érintkezésbe az ország kiváló embereivel, a többi közt a Pulszky-akkal, Gyulá Pálival, Sebeky Bertalannal, Görgey Arturral, akit rendkívül tisztelt. nagyrabecsül és szeret s akivel való benső barátságának jele bő levélváltása is.

Harag nem volt lelkében senki iránt sem a régi időből. Azt az állítást, mintha neheztelt volna azért, hogy nem őt hívták meg az Országos Képtér igazgatójává, még most is legélénkebben ő maga cáfolja meg. Igaz ugyan — mondja, — hogy őt hivatalosan fel nem szólították, de ha fel is szólították volna, nem fogadhatta volna el, mert akkoriban, a hatvanas évek elején, a cárok udvari festője volt már. Erre az állásra őt csak néhány jóbarátja jelölte s az újságok óhajtották. Mikor az ő állítólagos mellőzése miatt felszóltak a hírlapok, Zichy maga írt Pulszky Ferencnek s felvilágosította őt helyzetéről, amely lehetetlenné teszi, hogy az állást elfogadja.

Érdekes különben, hogy Pulszky épp az

Az új cseléd büszkén felvetette a fejét. — En egyszer megrugtam egy asszonyomat! — jelentette ki önértzetesen. — Nekem van egy forszom! Tszem magamat, hogy nem hallok. Kéttől még minden asszonyom megbolondult.

A régi cseléd erre vidáman nevetett:

— Na, látom, hogy magát nem kell tanulni. Tudja, ez az asszony nagyon takarékos. Képzheti, hogy majd megette a méreg, amikor a petroleumos kannából mindig kiöntöttem a petroleumot a földre. A tej sohse volt elég, mert a felét mindig ki hagytam futni. Ha engem küldött a vásárcsaraokba, kétszer annyit fizettem a zöldségért, mint 3. Majd én piszkoskodom egy-két krajcárért. Maga is bolond lesz, ha piszkoskodik.

— Na hiszen bizza rám!

Es az új cseléd már kezdett harciasan szétnézni a konyhában. A régi diadalmasan folytatta:

— En mindennap el szoktam törni három-négy poharat, csészét. A multkor az asszony menyasszonyi szervizéből eltörtem egy tányért. Most már nem ér semmit az egész szerviz.

— Es nem vonja le az asszony a béréből?

— Nem lehet. Azt mondtam neki, hogy a Gyurka törte el.

Az új cseléd majd majd szétpukkadt a nevetéstől.

— Nagyszerű! Ezt jó tudni.

Ebben a pillanatban újra kihangzott a hálószobából a csöngetés. Most már türelmetle-

nebbül. A régi cseléd bement a kávéval s rövid vártatva visszajött.

— Magát hívja az asszony! — mondta az új cselédnek. — Menjen be.

II.

A hálószobában két egymás mellett fekvő ágyban lustálkodtak a férj és a feleség. A sarokban egy sodronyháló fehér ágyacskában ült a Gyurka és nagy szuszogással itta a kávéját. Mikor már kiitta, a kis kezét bedugta a csészébe és kaparászott a csésze alján maradt cukor után.

Ekkor lépett be az új cseléd. Megállt a hálószoba ajtajában és alázatos, csöndes hangon köszönt:

— Kezit csókolom!

— Jó reggelt! — felelte az asszony. —

Maga az új lány?

— Igenis, kérem.

— Jól van. — Remélem, hogy rendes leány lesz. Ha jól viseli magát, én is megbecsülöm.

— Igenis, kérem.

— Nálam nagyon jó dolga van a cselédnek, ha jó.

— A naccságának nem lesz panasza rám.

— Ezt szeretem. Most menjen és segítsen a Rózáknak, mig felkelek.

— Igenis, kérem.

Az új cseléd erre kiment, mire a férj bosszusan fordult meg ágyában:

— Hát már megint új cseléd van?

— Persze, hogy van. Örvendek, hogy kapok. Oly komiszak ma már, hogy még holybe

sem akarnak állani. Két-három hétig csak megvannak valahogy, de aztán már nem lehet velük bírni. Ha egy-két forintjuk van, mennek parázni a vurstliba a gavalérjsikkal. Szemét nép ez! Csudalom, hogy a rendőrség...

— Na éppen! Minha a rendőrségnek más dolga sem volna, mint hogy a cselédbsjokkal foglalkozzék!

— Persze, ki védné a rendőrséget, ha nem a prókátor! Egy buron pendülnek. Hanem azért nincs olyan cselédje a földkerekségnek, aki engem az orromnál fogva rángathatna! Velem aztán nem komiszkodnak. En már ismerem a fajtájukat. Ha két hétnél tovább nem bírják ki, hát az alatt a két hét alatt ugy megdolgoztatom őket, hogy megemelegtik. Nagymosást csinálók s a ruhákat nem adom ki a mosónénak, hanem vele mosatom. Az egész lakást újra viksztatom. A képeket mind leszedetem a falról és leporoltatom. Az ablakokat mind lemosatom. A spájt fölforgatom, a nagy szőnyegeket fölszedetem és kikiopoltatom. Ha már két hétnél ugy sem marad tovább nálam, legalább vegyem hasznát. Majd megtanítom én ezt a szemétnépet! Pusztuljon bele, de dolgozzék! Kiszekirozom a lelkét!

Es az asszony erre megnyomta az ágyfeletti csengettyűt s egyuttal kikélt:

— Mari!

Az új cseléd bejött és megkérdezte:

— Parancsol a naccsága?

— Ma nagytakarítást csinálunk. Szedje le a függönyöket. Ki kell porolni és kefélni valamennyit!

ellenkezőjét tette annak, amivel vádolták: ő volt az, aki Zichy Mihályt minden áron haza akarta hozni Magyarországra, előkelő állásba. A miről a Zichy leveles ládájában talált levél is tanuskodik. Ezek a sok tekintetben tanulságos sorok jellemzik, milyen kiváló hivatást és pozíciót szántak művészeti életünk vezető emberei Zichy Mihálynak Magyarországon. Pulszky Ferenc nem volt megelégedve Keleti Gusztávval, az Országos Mintarajziskola volt igazgatójával és Benczur Gyulával, akit akkoriban hívtak haza Münchenből az első mesteriskola élére. Ezekkel állítja szembe Zichy Mihályt, akinek élénk szellemétől, ötletes egyéniségétől vár leg többet a magyar művészet fejlődésére. Nincs ugyan levélbeli dokumentum rá, hogy mit válaszolt Zichy, de Pulszky levelének bevezető soraiból kitetszik, hogy nem volt nagy hajlandósága Magyarországon ezt a neki felajánlott állást elfogadni.

(Hogy lett udvari festő?)

Zichy Mihályt mikor Ilona nagyhercegnő udvarában rajzmesteri állását elvesztette, megmentette egy ötletes rajz, mely a cár kezébe került. A rajz, melyet Zichy ötletszerűen, arisztokrata barátai számára ve ett papírra, két részbe állított: az első rész címe volt: *A generális éjjel*, a második részé: *A generális nappal*. Pompás karikatúra volt az a feszes, peckes, parádés vén katonáról, aki éjjelre leszedi parókáját, kiveszi hamis fogsorát, aztán lecsavarja srófra járó kezét, lápat stb. A második kép a generalist már nappal ábrázolja: feszes, daliás, katonás merevségű alak, a tagok jól össze vannak srófolva, az egyenruha alaposan feszesre kitémve. Ezt az ötletes szatírákat megmutatták I. Miklós cárnak is, akinek rendkívül megtetszett a kép elméssége és pompás, karakterizikus rajza. Olyannyira, hogy ismerni akarta a megalkotóját is. Zichy Mihály egy napon hivatalos meghívást kapott az orosz cár udvarába. A nevezetes fogadtatás így folyt le:

A cár, I. Miklós egyenesen Zichy felé tartott, hozzálépett s néhány szót szól franciául, hogy menyire örül a látásának. A cárné is meghajította fejét (éppen miséről jöttek) s a többi előkelőség is, mind szíves udvariassággal környekozte.

— Láttam már egy rajzát, Zichy. Az öreg generalist.

Zichy mélyen elpirult.

— Nono, nagyon szép, — mondta a cár ismét és megfenyegette ujjával a mestert. Ugye, idáig (fejétől a hasáig mutatott) engem gondolt, de már lefele a miniszter urat! (Es rámutatott az öreg generalisra, aki ott állt reszketeg lábain.)

Most azután közölte vele a cár óhaját, hogy amíg Gacsínán tartózkodik, még három napig, rajzoljon, amit akar.

— Da haben Sie Ihre Weit — mondta és rá mutatott a fényes udvarra maga körül.

A cár felhívása formaszertini megrendelés volt, Zichynek jövődö boldogulása.

Zichy megcsinálta azt, amit látott, a mozgalmas képekbe humort öntött, sőt némi kis árnyalatát a karrikírozásnak. Mikor aztán elkészült teljesen, díszes albumba foglalva, ezzel a címmel látta el: *Chronique de trois jour a Gatschina*, és az egész betemutá I. Miklósának. A cár felségesen mulatott ezeken a „gacsínai krónikák” on. Valósággal beleeszeretett a mesterbe s csakhamar szerződtette őt udvari festőnek.

Millióspártik története.

(Pénz, szerelem és apróhirdetés.)

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, március 2.

Mint Londonból jelentik, az angol főúri társaságot a következő rejtélyes eset foglalkoztatja mostanában: *Townshend* márki, aki unokaöccsese az angol király leányának, *Lwiza* hercegnőnek, a múlt évben a következő prospektust bocsátotta ki:

— *Townshend* márki, 30 éves liberális peer, külföldön nevelkedett, franciául és németül tökéletesen tud. Közel rokonságban áll a királyi családdal. Mikor hat év előtt átvette birtokait, 165.000 font teher volt rajtuk. Ebből 120.000 fontot lefizetett már. A feleségéből rövidesen a királynő „*Mistress of the Robes*”-je

lesz, 20,000 font évi fizetéssel. Keres hozzá méltó vagyoni feleséget.

Csakhamar jelentkezett is egy úgynök, kinek közbenjárására nőül vette egy *Sutherst* nevű felsőbírósi ügyvéd huszonkét éves leányát. *Sutherst* pénzügyi vállalatával óriási vagyont szerzett és kikötötte a házasság előtti leendő vejének, hogy 27,000 fontot kölcsönöz neki, amelyért négyszázalékos kamatot fizet, de ha a házaspárnak az első évben fia születnék, a kölcsön hozományának számít. A márki anyja a házassági tervről mit sem tudott az esküvő napjáig. Ekkor a fiu arra kérte anyját, hogy fogadja a feleségét. A márkiné visszatartotta a kérést és azóta — ez a múlt év végén volt — mit sem hallott a fiáról.

De a múlt hónap elején azt a hírt kapta, hogy fiát, a márkit apósa, mint örülte a házában fogvatartja. *Sutherst* minden felvilágosítást megtagadott. A márkiné ügyvédekhez volt kénytelen fordulni, kik megállapították a következőket: Esküvő után a márki nejjével Párisba és Wiesbadenbe utazott. A 27,000 fontot nem kapta meg. *Sutherst* csak a leányát látta el a pénzzel, s ez azután megosztozott a férjével a kapott összegen. A márki hamar tuladott a pénzen; legnagyobb részben egy barátjának adta oda az összeget, akinek nagy hálával tartozott.

Wiesbadenből a márki levelet írt a közvetítőnek, hogy a provizióját majd akkor fizeti meg, ha megkapja a hozományát. A pénzügyi zavarok mellett más kalamitások is megbontották a családi békét. A vége az lett, hogy a márki megverte az anyósát, *Sutherst* megverte a márkit és egyszerre *Townshend* otthagya a feleségét s Brightonba költözött. Február elején bejött Brightonból s meglátogatta a feleségét. Ekkor rázárták az ajtót, kimondták róla, hogy örült s azóta fogvatartják.

Velencéből jelentenek egy nem kevésbé modern históriát: Letartóztattak egy párt, a mely a szép laguna várost választotta ki házasságsszédelgésével színhelyül. Nemrég egy fiatal berlini jogászt csaptak be. A fiatal ember egy berlini lapban a következő hirdetést olvasta:

„*Velencei hölgy egy milliónyi hozománnyal férjet keres. Előnyben részesülnek egyetemet végzett németek. Bővebb felvilágosítást H. S. J. Velence, poste restante.*”

A kerek millió fölötté izgatta a deákot s nyomban levelet írt *Velencébe*.

„Ha az ügyre vonatkozólag bővebb felvilágosítást akar, haladéktalanul jöjjön *Velencébe*, *Hotel Viktoriában* lakom. *Teresa Lambrecht.*”

A deák nyomban *Velencébe* utazott, a hová február 20-án megérkezett. A jelzett szállóban *Lambrecht* kisasszony nem volt ugyan jelen, de helyette egy újabb levél várta a házassulandó ifjút, amelyben a Márk-térre légyottra hívják az ifjút. A téren egy barna középkori asszonyka lépett hozzá s egy magas szőke fiatal ember, aki *John Puskalicsi*-nek nevezte magát. Ezek aztán kijelentették előtte, hogy a milliomos hölgy *Trevisoban* lakik, ahova el kell utazniok. De csak akkor szándékoznak őt oda elkísérni, ha előbb 200 lírát fizet nekik.

Az ifju ezt készségeen átnyujtotta nekik s megbeszélte velük, hogy a vasutnál találkozni fognak. Azonban a két idegen azóta nem mutatkozott s a német deák későn vette észre, hogy becsapták. Nyomban jelentést tett a rendőrségnek, amelynek sikerült a két csalót letartóztatni.

Amnesztia Oroszországban.

(Hetvenkétezer fogoly szabadlábban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 2

Oroszországból az a hír jön, hogy a cár husvétkor amnesztiát ad a politikai bűnösöknek. *Hetvenkétezer ember* szabadul meg ezen a réven a Péter-Pál erőd és más börtönök celláiból, hetvenkétezer harcosa a modern eszméknek és a felvilágosodottságnak. A még mindig dühöngő forradalmat, melyben a vérontások és rablások ma is napirenden vannak, ez az intézkedés leginkább képes visszaszorítani. Oroszország utóbbi állapotát a folytonos belzavarok és a japán-háboru óriási költségei amugy is erősen megrendítették s most, mikor a cár ismét háboru előtt áll: szükségesebb a belső állapotok konszolidálása, mint valaha.

Az orosz eseményekről a következő táviratok szólnak:

Moszkva, március 2. Híre jár, hogy *husvét előtt az orosz börtönökben elzárt politikai foglyokat, akiknek a számát hetvenkétezerre teszik, szabadon bocsájtják.*

Pétrovvár, március 2. *Carszkoje-Szalóban* a cár elnöklése mellett ma ismét tanácskozás volt, melyen a miniszterek, a birodalmi tanács elnöke, az egyes tartományok elnökei és a tanács egyes tagjai vettek részt. A gróf *Szoizsky* elnöklése mellett működő bizottságnak a birodalmi tanács szervezéséről és a birodalmi dumának az október 30-iki manifesztum alapján való újjászervezéséről készített javaslatának tárgyalását befejezték és kevés változtatással elfogadták. Legközelebb közzéteszik.

Varsó, március 2. Tegnap délután felkelők és forradalmárok hatoltak be a telefontársaság pénztárába. A pénztárosné éppen a pénzt olvasta és az asztalon 1500 rubel hevert; a forradalmárok revolvert ragadtak és elvitték a pénzt. A rablókat nem is üldözték.

Varsó, március 2. A varsóbecsi vasut meggyilkolt igazgatójának, *Ivanov*-nak a gyilkosait hír szerint *letartóztatták*. Az egyik közülök műegyetemi hallgató, a másik kereskedelmi iskolai tanuló, a harmadik vasuti munkás. Egy negyedik ember, ki szintén annak a gyanujában áll, hogy résztvett *Ivanov* meggyilkolásában, megszökött. A meggyilkolt iratai közt megtalálták a *forradalmi bizottság halálos ítéletét*, továbbá egy levelet, mely figyelmezteti az ellene tervezett merényletre és azt tanácsolja neki, hogy meneküljön.

Temmersforst, március 2. A rendőrség tegnap az itteni állomáson közvetlenül a vonat megérkezése után még két személyt letartóztott, akik az orosz állambank kirabálásában *Helzingforsban* résztvettek. A kihallgatásnál az egyik hirtelen több lövést tett, a melyekkel *károm őrt megölt*. Azután az utcára menekült és tovább lövöldözött és még két személyt, köztük egy rendőrtanácsost megsebesített. Azután egy épületbe menekült, amelynek ajtaját eltorlaszolta és miután az ablakot betörte, a téren összegyűlt tömeghez orosznyelvű beszédet intézett, amelyben szociáldemokratának mondta magát és segítséget kért. A felzgatott tömeg erre szabadonbocsátását követelte. A rendőrség segítségére tüzoltók érkeztek. Mindössze *hárome személyt sebesítettek meg*.

Az álarcos kedves.

(Feleséggyilkos mérnök.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 2

A Firenzei törvényszék különös és igazató családi tragédia dolgában tartott ma tárgyalást. A bűn, amely az igazságszolgáltatást sokáig foglalkoztatta: emberölés, s aki elkövette *Martini Massimo* mérnök, a feleségének gyilkosa. A mérnök 1900-ban házasodott. *Millet Amélie*, egy francia mérnök-társának a leányát vette el, akivel azonban egy napig sem élt boldogan. A fiatal asszony el is akart válni, de az ura ellemezte a válást.

Házasságának második esztendejében, január közepén fényes álarcos bál volt Firenze egyik uri szállójában. *Martini Amélie* is elment a bárra férfi ruhában, fehér álarccal. Érdekes alakját mindenki észrevette s a férfiak nyomban körülfojták. A fiatal asszony igen jókedvűen és elmésen beszélgetett mindenkiel, végül azonban kiadta az utját mindenkinek és magára maradt *Fenini Roberto* ügyvéddel, aki nagyon megtetszett neki. Reggel hat óráig voltak együtt a bálban, akkor aztán elváltak. Bucsuzáskor megkérdezte az ügyvéd:

— Mikor láthatom újra? Mondja meg, hogy hol találkozhatunk, de előbb tegye le az álarcot, hogy az arcát láthassam.

— Nem! Ezt ne kívánja, mert akkor inkább lemondok az ismeretségről. Soha sem fogom önnek az arcomat megmutatni, akárhol találkozunk is. Sőt, ha még egyszer megismétli ezt a kívánságát, akkor többé soha sem fog látni. Én férjes asszony vagyok, de boldogtalan családi életet élek; szükségem van barátira, de a jó híremet nem szolgáltatathatom ki senkinek.

Az ügyvéd belenyugodott ebbe és nem faggatta többet az asszonyt. Azután találkozott néhányszor, utóbb pedig az ügyvéd lakására is elment az asszony. Az arcát azonban nem láthatta, mert sűrűn elfátyolozta s mellette levette volna a fátyolt, fölvette az álarcot. Két esztendeje elmúlt már, hogy a mérnök *Fenini*hez járt s az arcát még mindig nem láthatta a szerelmes férfi.

A rejtelmes asszony konok titokzatossága nagyon izgatta a fiatal férfit. Elmondta a dolgot barátainak is, s ha éppen jókedvében volt az asszony, egy pillanatra megjelent a férfiak közt. Szólanul jött és szólanul tűnt el, csak éppen kacérkodni akart kicsit a — veszedelemmel.

A múlt esztendőben, február elején beállított *Feninihez Martini*. Az ügyvéd a fogadószobába vezette a látogatóját, aki hivatalos dologban jött hozzá. Hosszadalmasan mondta el a dolgát, de egyszer abbahagyta és megkérdezte:

— Nem zavarom valamiben ügyvéd urat?

— Nem, de hogy zavar, mondta *Fenini*. Van ugyan nálam egy hölgy, de az szívesen vár. Hogy ki, azt nem tudom, mert az arcát sohasem láttam, mert álarcot visel. Pedig több, mint két esztendeje ismerem.

— Pompás! Elragadó! — kiáltotta a mérnök lelkesebben. — Két esztendő óta mindig csak álarcosan látta?

Fenini fölállt és bement a másik szobába. Nemsokára újra megjelent, karján a szürke ruhás és fehér álarcos hölgygyel. Mikor az asszony megpillantotta a mérnököt, elkíáltotta magát:

— Massimo!

Az ügyvéd megdermetten nézett az asszonyra, *Martini* pedig elővette a revolverét és közvetlen közelből háromszor rálért az asszonyra, a feleségére. Az asszony nyomban meghalt.

Erős felindulásban elkövetett emberölésért fogta pörbe a bíróság *Martini*-t. A törvényszék az esküdtek igazmondása alapján fölmentette, mert elfogadta a védekezését, hogy nem tudott magán uralkodni.

MULATSÁGOK.

(=) Teasztály a Borez Beni körben. A Borez Beni-kör vasárnap, március hó 3-án este 8 órakor saját helyiségeiben teasztályt rendez, melyre ezután is meghívja a tagokat. A tagok által bevezetett vendégeket szívesen látja a kör.

(=) A vaskereskedelmi bál. Szombaton, március 3-án este kilenc órakor, a Központi szálló ujonnan átalakított, díszes termeiben tartja az évi táncmulatságát a „Magyar vaskereskedelmi alkalmazottak, vas- és fémipari tisztviselők nyugdíjgyűlésének” aradi fiókja. A bál sikeres, fesztelen hangulata érdekében az összes előkészületek megtörténtek; a vigalmi bizottság tegnap este tartotta utolsó ülését, a melyen *Kneffel Lajos* elnök lelkes szavakkal buzdította a rendezőket kötelességük teljesítésére. Az érdeklődés valószínűvé teszi, hogy a nyugdíjgyűlés alapja javára rendezett bál anyagi tekintetben is meghozza a várt sikert.

Apja miatt a halálba.

(Öngyilkossági kísérlet Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

A rajongó fiú szeretet hajtott ma öngyilkosságba egy fiatal embert. Az édesatyja súlyos betegen fekszik a kórházban és ez anyyra elkésztette az érzékeny lelkű fiút, hogy megakart válni az élettől. A sajnálatos esetről alábbi tudósításunk szól:

Sz. A. tizenhét éves kereskedelmi alkalmazott már évek óta volt alkalmazásban *Angéla Mátyás* aradi kereskedő üzletében. A törekvő, szorgalmas fiút megszerette főnöke és bizalmának különös jeleivel halmozta el, Sz. A. mindvégig megfelelt a beléje helyezett bizalomnak, még az utolsó időkben is, amikor különös buskomorság vett erőt a fiun. Főnöke észrevette a fiú megváltozott magaviseletét, és többször kérdezősködött komolyságának okáról. Sz. A. eleinte kitérőleg válaszolt, de később megvallotta buskomorságának okát. Keserű könnyek között panasolta el főnökének, hogy édesatyja súlyos betegen fekszik a kórházban, és ő nem tudná átélni atyja halálát.

A szerencsétlen fiú nem segítettek főnökének vigasztaló szavai. Végkép buslakodásnak adta magát és naponta meglátogatta súlyos betegen fekvő atyját, akinek ágyánál órákat töltött, kísért szemekkel. Közben az apa állapota mind súlyosabbá vált. A kórházi orvosok, akiket Sz. A. folyton figgatótt atyjának állapotáról, lemondtek Sz. M. életéről.

Tegnap a fiú ismét megjelent a kórházban. Letérdelt atyja ágyához és ott zokogott hosszasan.

Később abbahagyta a sírást, kezét csókolt az apjának és hazamenvén, lefeküdt. De nem tudott aludni s az egész éjet virrasztva töltötte el. Közben végkép megfogamzott benne az öngyilkosság gondolata.

Végzetes tettét ma reggel nyolc órakor végre is hajtotta. A párnája alatt őrzött éles konyhazéssel, kétségbeesett erővel mellé szurta magát. A vergődésére előkerült házbellek már akkor érkeztek a szobába, mikor az öngyilkos melléből kiomló vér már elborította az ágyat. Megrémülve a rettenetes látványtól ijedten rohantak ki az utcára, ahol a közelálló rendőrnek kiáltozva jelentették:

— Megölte magát egy fiú!

A rendőrszem nyomban értesítette az esetről a főkapitányságot, amire *Kovács Antal* ügye-

letes rendőrhadnagy *Prohászka László* dr. kerületi orvossal a tett színhelyére sietett, ahol még élve találták Sz. A.-t. *Prohászka* kerületi orvos megadta az öngyilkosjelöltnek az első segélyt, s az ez időközben megérkezett mentőkocsin a kórházba szállíttatta.

Sz. A. állapota súlyos ugyan, de életben maradásához van remény.

Aradiak

a temesvári törvényszék előtt.

(A becsapott biztosító-társaság.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 2.

A temesvári kir. törvényszék ma, amint Temesvárról táviratozzák, szenzációs és érdekes biztosítási afférrel foglalkozott. Az egész eset *Csobánovics Sándor* volt borbély körül forog, aki beteg ember lévén, a felesége bebiztosította 10.000 koronára, hogy férjének előrelátólag közeli halála után pénzhez jusson. Mivel azonban félt volt, hogy a halálosan beteg, utólját járó embert a biztosító társulat nem fogja biztosítani: az élelmes hölgy egy teljesen egészséges idegen embert vizsgáltatott meg a társulat orvosával. A dolog kiderült és a biztosító társulat nem akart fizetni, ami miatt a gyászos özvegy úgy felhaborodott, hogy zsarolási pert indított az Adria biztosító társulat aradi képviselőségének több tisztviselője ellen. A kir. törvényszék azonban ma az összes vádlottakat fölmentette.

Az eset részletei a következők:

Az 1904. évi február hó elején *Csobánovics Sándor* volt borbélyt a felesége 10.000 koronára biztosította az Adria biztosítási intézetnél. De már négy héttel ezután *Csobánovics* meghalt és a társulat megtagadta a biztosított összeg kifizetését azzal a megokolással, hogy *Csobánovics* beteg volt és a felesége másvalakit vizsgáltatott meg a társulat orvosa által. A társulat be is perelte *Csobánovics*-nét és a vele állítólag erre a célra szövetkezett *Gellinek Karolina* nevű magánzónót, de a törvényszék a két asszony ellen beszüntette a vizsgálatot.

Erre viszont *Csobánovics*-né perelte be az Adria biztosító társulat vezértitkárát *Schön Lipót*-ot, valamint a társulat temesvári ügynökségének vezetőjét, *Rosenwald Miksát* és *Beck József*-t, a társulat akkori ügynökét, továbbá az utóbbinak feleségét zsarolás miatt. *Csobánovics*-né panaszában azt adja elő, hogy különféle fenyegetések által kicsalták tőle a biztosítási kötvényt, melyet azonban voltaképen ő a befizetett 217 korona ellenében adott át a társulatnak.

A mai tárgyaláson *Gerdánovics Sándor* táblabíró elnökölt. A vádhatóságot *Lászlár József* kir. alügyész képviselte, *Beck József* és neje védelmét pedig *Szegő Hugó* dr. aradi ügyvéd látta el. A főmagánvádlót *Hirsch Ignác* ügyvéd képviselte.

Elnök elsőnek *Schön Lipót*-ot hallgatta ki, aki tagadta, hogy fenyegette volna *Csobánovics*-nét. Csak kötelességét teljesítette, amidőn az ügyben megindította a vizsgálatot.

Rosenwald Miksa csak támogatta *Schön*-t a vizsgálatban. Sohasem beszélt *Csobánovics*-nével, tehát nem is fenyegethette meg.

Beck József kijelentette, hogy sohasem látta *Csobánovics*-ot. Mikor az üzletet megkövette, egy egészséges embert mutattak be neki. Csak később tudta meg, hogy nem az igazi *Csobánovics*-ot látta. Nem fenyegette *Csobánovics*-nét, csak figyelmeztette a dolog esetleges következményeire. *Beck József*-né hasonló vallomást tett.

Gellinek Karolina tanu azt vallja, hogy *Csobánovics*-né panaszkodott neki, miszerint a

kötvényt tőle fenyegetések által kicsalták. Pápicsics Julia tanuszintén ezt a körülményt igazolta.

A kihallgatott orvosok azt vallották, hogy Csobánovics beteg ember volt, akit sokáig kezeltek. Betegségét minden orvosnak konstataálni kellett. A bizonyítási eljárás ezzel befejezést nyert, mire az elnök a tárgyalás továbbfolytatását délután fél 4 órára halasztotta.

Délután a perbeszédre került a sor, melyek meghallgatás után a kir. törvényszék az összes vádlottakat fölmentette.

Zsúr-témák.

Shakspere és a hölgyek.

Hogy Shakspere nem gyenge szűzek kezébe való olvasmány, azt elddig is tudta mindenki. De azért a tulerényes angoloknak sem jutott eszükbe, soha, hogy Shakspere en megbotráló kozzanak. Legfőbb jebb nem adják elő azokat a darabjait, a melyeket a mai izlés kissé erősnek tart. De a Shakspere kiadások — leszámítva az ifjuság számára készülteteket — a nagy brit legvastkosabb helyeit is változatlanul közlik. S a színházak egy egy Shakspere előadás keletében szemethunynak egy egy keményebb dió felett, a mi hogy Hamletben világszerte olysmiket mondanak a szereplők, a miket más szerző nem adhatna szájukba.

A régi angol egyetemi városban, Oxfordban van egy színház, a mely csupán klasszikus darabokat adhat elő ősi szokásjog szerint. Görög és latin klassziszokat és az angolok közül Shakspereket. Tekintettel arra, hogy ez a műsor nem eléggé változatos, néha olyan Shakspere sznművekhez kell nyulnia, melyeket egyébként egyebütt nem igen adnak elő. Így vették elő a Szeget szeggel t, a melyben, tagadhatatlan, furcsa dolgok is vannak. Oxford hölgyközönsége megbotránkozott s a premiére után kijelentette, hogy egyáltalán nem fogja látogatni ezt az erkölcsstelen sznművet, a mely nem való művelt izlésű publikum elő. A do og ilyenképpen az oxfordi vicekancellár elé került, a kinek joga és kötelessége az oxfordi színház cenzurája. A vice-kancellár — nagyon régi, de mindig helytelen vicceformával — kijelentette:

— Vagy értik a hölgyek, mi van a darabban: akkor meghallgatják, vagy nem értik: s akkor is hallgathatják. A darab műsoron marad.

S a műsoron is maradt s egyelőre az oxfordi diákság ugy dacol Oxforda hölgyközönségével, hogy nap-nap után megtilti a színházat. Előbb utóbb azonban mégis a hölgyek győznek és sikerül Shaksperebojkottjuk, mert a diákok roppantul una-koznak máris a hölgyek előtt pikáns színben feltűnő kissé elavult szindarabon s kezdenek kidülni az erős színházlátogatástól.

Női rendőrcs.

Két évvel ezelőt a stuttgarti rendőrség, amerikai mintára, érdekes újítást kísérelt meg; amennyiben bizonyos ügyök vezetésére női tisztviselőt alkalmazott. Az alkalmazás eleinte próbaidőre szült csak, de annyira bevált, hogy a női rendőrtisztviselőt — Arendt Henriettenek hívják — utóbb véglegesítették állásában.

Ügyökre körülbelül az, hogy megtérítse az elétevelyedett vagy bünbe esett nőket és megmentse őket a társadalom számára. Ő hallgatja ki a rendőrségen előállított nőket és intézkedik mindazokban az esetekben, amikor va amelyik letartóztatott nő azon panaszkodik, hogy rendőr vagy börtönőr durván bánt vele. Arendt asszony nem elégedett meg ezzel az amugy is elég nehéz feladattal, hanem valóságos apostoli missziót teljesít Württemberg területén. Országos ligát szervezett, amelynek az a célja, hogy megmentse a bünös nőket a teljes elzüléstől. Hogy milyen buzgó sággal teljesíti tisztét Arendt

asszony, azt az eredmény bizonyítja. 1893 ban alkalmazták. Az első esztendőben 636 letartóztatott rónok ügyében kellett intézkednie. Börtön helyett valamennyi javítóintézetbe vagy menedékhelyre került és miután egy esztendőt itt töltötték, Arendt asszony álláshoz juttatta őket. A humánus gondolkodás célt is ért, mert a nőknek aig tizennégy százalékaival gyűlt meg utóbb újra a rendőrség baja. Akitet később megint a rendőrség elé vezettek, azok közül a legtöbbször sohasem volt része nevelésben és nem jártak iskolába.

Arendt asszony ezt írja, hogy védelmei közül a legtöbbször nemcsak megtérnek, hanem a legkülönbözőbb módon igyekeznek leróni hálájukat az iránt, aki megtérítette őket és később állandó levélváltásban maradnak vele. Ez a siker arra bírta Stuttgart városát, hogy Arendt asszony melé több női tisztviselőt is alkalmazzon, tekintve, hogy egymaga nem bírja immár a reáháramló munkát. A stuttgarti példa nagyon követésre méltó és valószínű, hogy ezen a módon minden nagy városban összekenthető volna a női kriminalitás százalékszámára.

Elítelt politikus.

(Gruics dr. a fogházban.)

— Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2

Valószínűleg emlékezetében vannak még a közönségnek, azok a nagy herce hurcával járó pörök, amelyeket Gruics János dr. sz ismert publicista és magyarbarát szerb vezérérffiu vezetett Brankovics György patriárka, mint Ang és Germán örököse ellen, neki járó pénzért. Gruics János több pert nyert meg Brankovics patriárka ellen, akit a bíróság összesen körülbelül száznegyvenezer korona megfizetésére kötelezett. Öt évvel ezelőt Gruics János dr. egy Germán aláírásával ellátott rás alapján újabb huszonezezer koronáért indított pört, amelynek során a kihallgatott írásszakértők valamé a lapján okirathamisításért elárását indítottak Gruics János dr. ellen. Gruics hamis tanuzással vádolta meg az írásszakértőket, akik közül az egyik időközben meghalt. A másik szakértő, miután ellene az eljárást megszüntették, védet emelt Gruics dr. ellen rágalmazás miatt. Ebben az ügyben kétszeri fellebbezés folytán ma ítéletet a Kuria, s Gruicsot fogházbüntetésre ítélte.

Az ügy részleteiről alább számolunk be:

Huszonezezer forint erejéig pörölte be Gruics János dr. ujvidéki ismert politikus Angyelis Germán volt karlócai patriárka örökösét. Keresetében azt állította, hogy a Germán aláírással ellátott díjlevelek és kötelezvények tanusága szerint a meghalt patriárka neki a teljesített szolgálatokért ennyivel maradt adóss. Az alperesek az aláírások valódiságát kétségbe vonták, de a kihallgatott ujvidéki törvényszéki írásszakértők konstataálták, hogy az aláírások valódiak.

Gruics dr. ellen magánokirathamisítás miatt mégis megindították a vizsgálatot, amelynek során két szakértő, Brück Ferenc és az azóta elhunyt Gunde Henrik megállapította, hogy a Germán aláírás hamisítva van. Mikor aztán Gruics ellen megszüntették a további eljárást, az hamis tanuzás és hamis véleménynek esküvel való megerősítése miatt emelt vádat Brück és Gunde ellen.

A kir. ügyészség ebben az ügyben nem vállalta át a vád képviselőt és a bíróságok a pótmagánvád alapján sem kívántak a szakértők ellen eljárni.

Az eljárás beszüntetése után Brück Ferenc nyilvános rágalmazás miatt fogta perbe Gruics

dr. t, akit az ujvidéki törvényszék a vád alapján egy havi fogháza és 200 koronára ítélte. A szegedi tábla ezt a büntetést 2 hétre szállított le.

A kir. Kuria a benyújtott semmisségi panaszokat elutasította.

Orosz-kinai háború elő t.

Az Egyesült-Államok fegyverkezése.

(Idegenek védelme.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad március 2.

Keletázsia ismét komoly és véres események előtt áll. Kína, ahol az idegengyűlölet olyannyira belegyökeredzett a nép lelkébe, sikeresen felingerelte maga ellen a legtekintélyesebb nagyhatalmakat: Angliát, Japánt, Oroszországot és az Egyesült Államokat. Most már odáig jutott ez a konfliktus, hogy az orosz kormány meg is indította katonáit Kína felé, az Egyesült Államokban pedig folyik a fegyverkezés. Könnyen lehetséges, hogy ebből az összeütközésből ismét véres háború fejlődik ki, mely a hadviselő felekhez mérten hatalmas arányú lesz.

A konfliktusról az alábbi táviratok számolnak be:

Pétervár, március 2. Az orosz kormány hivatalos lapja, a „Slovo“ szenzációs cikket közölt, melyben kifejti, hogy a kínaiak Amur tartományt el akarják ragadni az oroszoktól. Amur tartomány ázsiai Oroszországban fekszik, északon Szibériával, délen és nyugaton Mandzsuriával határos. Kiterjedése 173.552 négyszög mértföld, lakosai kozákok és szibériaiak. Az orosz kormány sürgösen szállít katonákat Amurba.

Pétervár, március 2. Az orosz kormány elhatározta, hogy a mandzsuriai hadsereg legnagyobb részét a távol Keleten hagyja az esetleges kínai bonyodalomra való tekintettel.

Washington, március 2. Az Egyesült-Államok kormánya teljes valójában elfogja a helyzet súlyos voltát s a híreket egyáltalán nem tartja túlzottnak. Mind-egyik fél fegyverkezik és megteszi előkészületeit az esetleges összeütközésre.

Washington, március 2. Weston vezérőrnagy, ki számos lovassági ütközetben kitüntette magát, a Kinába küldendő hadsereg főparancsnoka lesz. Minap indult el San Franciskóból Manillába és zárt parancsot kapott arra nézve, hogy egy dandár gyalogságot a megfelelő tüzérséggel és lovassággal felszerelve, szemeljen ki a külföldi szolgálatra. Az Egyesült-Államok kormánya gondoskodott róla, hogy Kinából a legpontosabb értesítéseket szerezzék. Taft hadügyminiszter a kellő nagyságában fölfogja a kínai zavarok komolyságát s a kellő intézkedéseket idejekorán megteszi az amerikai állampolgárok életének és érdekeinek megvédésére.

Viktória, március 2. A Pleiades gőzhajó azt a hírt hozta, hogy a kínai újságok tüzes cikkekben élesztik az idegenek elleni gyűlöletet. Legujabban a japánok ellen is kezd kitörni a gyűlölség, a minek a japánok nagy beözlése az oka.

Yarkband, március 2. Egy Németországból érkezett fegyverszállítmányt elkobzott a vámhatóság s az egész szállítmányt a kínai kormánynak fogja átadni. A küldemény két ágyuból, 1000 kézfegyverből és töltényekből állott.

Washington, március 2. Egy diplomata levele teljes határozottsággal beszél arról, hogy az Egyesült-Államok, Japán és Anglia Kinával szemben *véd- és dacsóvetséget kötöttek*. Root határozottan megcáfolja ezt a hírt, de nem tagadja, hogy a levelet benfentes ember írta és sok érdekes igazságot tartalmaz.

Egy aradi ifjú

Zichy Mihálynál.

(Tausch Jenő leveleiből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

Érdekes, hogy a Pétervárott tegnap éjjel elhunyt nagy magyar festőművésznek, Zichy Mihálynak egyik legutolsó magyarországi látogatója aradi ifjú volt: Tausch Jenő, a tavaly nyáron hirtelen és fiatalon elhunyt jeles tengerész-tiszt.

Tausch Jenőnek világszerte utjáról küldött érdekes leveleit *Hadshajó*a címmel tudvalevőleg most rendező sajtó alá az elhunyt tengerész-tiszt nővére, Darányi Jánosné urnő, kinek szíveségéből az *Aradi Közlöny* legutóbbi karácsonyi számában is alkalmunk volt néhány érdekes levelet közölni, éppen azokat, amelyben az 1902. július havában *Kronstadt* kikötésében és *Szent Pétervárott* tett látogatásait írja le Tausch Jenő.

A Kronstadtban 1902 július 22-én kelt levelében megírja Tausch Jenő, — aki a *Szigetvár* hadihajó tisztje volt, — hogy Szent-Péterváron találkozott egy magyar újságíróval: *Pintér* Ákossal, aki akkor a *Budapesti Hírlap* megbízásából hosszabb ideig az orosz fővárosban tartózkodott, abból a célból, hogy teljes részletességgel és hitelesen megírja Zichy Mihály életének történetét. Levelét így végzi Tausch Jenő:

— Ma délután a „Budapesti Hírlap“ kiküldött tudósítója, *Pintér* Ákos ur jelent meg hajónkon és Zichy Mihály, a cár kedvelt festőjének s hazánkfiának nevében meghívta a *Szigetvár* összes tisztjeit és kadétjait ebédre.

Július 26-án kelt levelében így írja le a Zichy Mihálynál tett látogatásait:

— *Pintér* urral meglátogattuk Zichy Mihályt. Az ő nyaraló helye *Lachta*, St.-Pétervár és *Kronstadt* között. Bájos fenyvesek közé rejtőző villában lakik, alig egy-két puskalövésnyire az állomástól. Lökőtelező szívéllyel fogadott, vacsorára marasztalt s el sem engedett az utolsó vonat indulásáig. Zichy negyvenhét éve él már Oroszországban, télen St.-Pétervárt, nyáron *Lachta*n lakik. Általános becsülésnek örvend, dolgozik a cár részére, ki őt különös barátságával tüntette ki. Nagy sovíniszta, lelkes érdeklődéssel tudakozódott a hazai viszonyokról. A 48-as eseményeket másképp fogja föl, mint mi Magyarországon. Görgeyt dicsőíti mint tehetséges hadvezért, kinek érdemeit csak a történelem fogja értéke szerint méltatni.

Harmadnapra meghívta a *Szigetvár* összes magyar tisztjeit ebédre. A diner orosz nemzeti jellegű volt, úgy az étrend összeállítása, mint a kiszolgálás tekintetében. Eőszőr „vodkát“ kaptunk, az oroszok kedvenc italát, mely nem hiányzik sem a gazdag, sem a szegény asztaláról s úgy férfi, mint nő, minden étkefogyás után felhajt abból egy-két pohárával. Zichy úgy él *Lachta*n, mint valami kis király. Igen gazdag; a cári udvar legkedvesebb emberei közé tartozik, befolyásos és vezető férfiak a legelőkelőbb köröknek. Jótéteményeit folytán úgy szereti őt

minden környékbeli paraszt, hogy sokan még *szenének is tartják*.

Most, hogy elköltözött az élők sorából a nagy festőművész, alkalomszerűnek tartottuk feleleveníteni ezeket a sorokat, amelyek néhány intim vonással érdekesen jellemzik Zichy Mihályt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Boros Béni kör választmányi ülése. A Boros Béni kör ma tartotta rendes havi választmányi ülését *Mülek* Lajos dr. elnöklete alatt. *Marosy* Miklós igazgató bejelentette a választmánynak, hogy a kör helyisége május 1-étől a József főherceg-ut 10. szám alatt lesz. A választmány tudomásul vette *Braun* Antal pénztáros lemondását és érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta. Pénztárosul *Kádár* Jenőt választották meg. A választmány a kör kebelébe a következő új tagokat vette föl: *Györfly* Ernő, *Kálmán* Ferenc dr., *Révai* Kálmán, *Ódry* Zoltán, *Szántay* Béla, *Visi* Ferenc, *Wolf* Jenő és *Zakariás* Géza. Az ülésen a következők voltak jelen: *Mülek* Lajos dr., *Marosy* Miklós, *Hollósy* Jakab, *Szathmáry* Géza, *Szűcs* F. Vilmos, *Solymos* József, *Weissberger* Izidor, *Braun* Antal, *Mártyn* Béla, *Blaskovits* Béla, *Honza* János, *Bene* Gyula, *Csűrös* Imre, *Nikolits* Sándor, *Korilly* Géza, *Lányi* Pál, *Müller* Gyula százados és *Czobor* Ottó titkár.

(*) *Kisjenő-erdőhegyi* *Chewra* *Kadischa* (szentegylet) címen *Messzer* Lipót hitközségi elnök vezetése alatt épp oly tömeges, mint élénk részvétel mellett egylet alakult. Az alakuló közgyűlés némi módosítással elfogadta a *Herz* Bernát hitközségi titkár által kidolgozott alapszabálytervezetet, mely a vidéki tagoknak is lehetővé teszi a csekély járulék melletti belépést. A humánus egylet igazgatását a négytagú direktorium, illetőleg a kilencfős választmány teljesíti. Közfelkiáltással megválasztott: Elnöknek: *Kaufmann* Manó, gondnoknak *Rubin* Jakab, pénztárosnak *Mann* Vilmos, titkárnak *Herz* Bernát, választmányi tagok lettek: *Messzer* Lipót, *Braun* Fülöp, *Glück* Géza dr., *Steiner* József (senior) és *Löwy* Károly.

Két új miniszter.

Hegedüs Ferenc és Tost Gyula.

(Tost Gyula aradi szereplése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 2

A mostani kabinet már a legközelebbi napokban alapos változásokon megy keresztül. Négy tárca cserél már a legközelebbi napokban gazdát: a belügyi, a pénzügyi, a honvédelmi és a közoktatásügyi. *Lukács* György és *Kristóffy* József lemondottak s *Fejérváry*, aki eddig a pénzügyi tárcát vezette, illetve vezettette *Popovics* államtitkárral: ennek távozása folytán kénytelen a tárcát másnak átengedni.

Megváltik tárcájától *Bihar* Ferenc honvédelmi miniszter is, akinek helyét valószínűleg *Jahl* Gusztáv altábornagygyal, a szegedi II. honvédkerület parancsnokával töltik be.

Egyelőre még csak két új miniszter személyében történt határozott megállapodás. Hogy *Kristóffy* utódja ki lesz, még nem tudható. Annyi bizonyos, hogy a két új miniszter a kabinetben annál nagyobb meglepetést fog kelteni, mivel még csak kombinációba sem vették eddigelő egyiket sem.

Az új miniszterek.

Egy fővárosi estilap a következő föltűnést keltő hírt közli:

A legközelebbi időben nevezetes változás áll be a kabinet összeállításában. *Popovics* Sándor pénzügyminiszteri államtitkár, ki eddig a pénzügyminiszteri teendőket végezte, *nyugalomba vonul* és ez alkalommal *Fejérváry* Géza báró is megváltik a pénzügyminiszteri tárcától.

Ugyancsak *leköszönt* *Lukács* György dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter is.

A legnagyobb feltűnést bizonyára az a határozott értesülésünk fogja kelteni, hogy *Kristóffy* József belügyminiszter egészségének súlyos megrendülése következtében *szintén megváltik állásától*. *Kristóffy* tegnap *Abbáziába* utazott és e szabadsága már a végleges távozás előfutárja.

Amint értesülünk, a kormány és a király a pénzügyminiszteri és a közoktatásügyi tárcák betöltésére vonatkozólag már határozott is. Pénzügyminiszter *Hegedüs Ferenc közgazgatási bíró* lesz, aki hosszú ideig a pénzügyminiszteriumnak, melytől osztálytanácsosi ranggal vált meg, egyik legismertebb híru tisztviselője volt.

Vallás- és közoktatásügyi miniszter *Tost Gyula miniszteri tanácsos, közalapítványi királyi ügyigazgató* lesz.

A belügyi tárcára végleges döntés még nincs. Egyelőre az a szándék, hogy a belügyminiszteri tárca ügyeit *Fejérváry miniszterelnök lássa el*, azonban nincsen kizárva, sőt nagy valószínűséggel bir az a lehetőség, hogy a belügyminiszterium is új vezetőt kap.

Popovics távozása.

Bécsből táviratozzák: A *N. F. Pr.* mai estilapja is foglalkozik a magyar kormány kebelében legközelebb beálló változásokkal és kifejti, hogy a legfontosabb az a tény, hogy *Popovics* Sándor, a pénzügyi kormányzat tulajdonképeni vezetője, elhagyja állását. Eddig Ausztria is, amely a legnagyobb tömegben vette a magyar értékeket, nyugodt lehetett, mert kipróbált kezekben volt Magyarország pénzügyeinek vezetése és éppen azért *Popovics* távozásáról az osztrák pénzügyi körök nagy sajnálattal fognak tudomást venni. Ausztriában nem titok, hogy *Popovics* nagy pénzügyi tervek kidolgozását kezdte meg, amelyek a monarchia két államában ugyanolyan alapelvek szerint volnának keresztül viendők.

Fővárosi tudósítónk megbízható értesülés alapján késő éjjel telefonon jelenti, hogy *Hegedüs* Ferenc közgazgatási bírónak pénzügyminiszterré és *Tost* Gyula miniszteri tanácsosnak vallás- és közoktatásügyi miniszterré való kinevezése befejezett tény.

Ertesülésünk szerint *Hegedüs* és *Tost* kinevezését a hivatalos lap a jövő hét elején fogja közölni.

Hegedüs Ferenc.

Hegedüs Ferenc, az új pénzügyminiszter Budapesten született 1857. április 14-én. Középiskoláit a budai állami gimnáziumban és jogi tanulmányait a budapesti egyetemen végezte, ahol 1879-ben letette a jogtudományi államvizsgát. Ezen vizsgáját megelőzőleg már 1878-ban díjtalan fogalmazó-gyakornok lett a pesti pénzügyigazgatóságnál, 1879-ben pedig fogalmazó. A következő évben lemondott állásáról, de három hónap múlva, még ugyanazon évben, a székesfehérvári illetéki hivatalhoz nevezett

ki magát fogalmazónak. 1888. július 15-én miniszteri segédfogalmazó, néhány hónappal később pedig fogalmazó lett a pénzügyminiszteri-umban, ahol 1887. január 23-án miniszteri titkárrá lépett elő. 1889-ben Kolozsvárra pénzügyigazgatónak nevezték ki. A következő év szeptember 4-én a királyi tanácsosi címet kapta. Pénzügyigazgatóból 1894. január 31-én miniszteri osztálytanácsos lett. Ez állásában 1897. február 16-ig maradt, amikor a közigazgatási bírósághoz ítélőbírónak nevezte ki a király.

Tost Gyula.

Bányavéggyi Tost Gyula 1847-ben született a fehérmegyei Bányavéggyön. Középiskoláit Miskolcon, Egerben és Budán, a jogot részint Kassán, részint Budapesten végezte. Tisztviselői pályáját 1869-ben kezdte meg a kincstári jogügyek igazgatóságánál. 1871-ben már a sóvári kincstári uradalom ügyésze lett. A következő évben a sárosmegyei zboról kerületet képviselte a parlamentben Daák párti programmal. 1875 óta a vallás- és közoktatásügyi minisztérium kötelekésbe tartozik mint közalapítványi ügyigazgatósági főtitkár, később miniszteri osztálytanácsos, 1891. óta pedig miniszteri tanácsosi címmel mint közalapítványi királyi ügyigazgató. 1889-ben a király magyar nemességgel, 1902-ben a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki.

Tost Gyula Aradon.

Tost Gyula, az újonnan kinevezett pénzügyminiszter pár hónappal ezelőtt Aradon járt a görög katolikus templom egyezségi ügyében. Lukács György volt közoktatásügyi miniszter ugyanis, Radu Demeter lugosi püspök előterjesztésére, Tost Gyulát küldte ki abba a vegyesbizottságba, amely a görög katolikus egyház és Arad közönsége között a görög katolikus templom kegyuraságára vonatkozó nézeteltérések kiegyenlítésére alakult. Tost Gyula a megbízás folytán november 7-én Aradon járt és itt Institóris Kálmán polgármesterrel, Steinhardt Mór dr.-ral, Boros János pápai praelátussal, Telesku György lugosi kanonokkal, mint a vegyes bizottság tagjaival tárgyalta az egyezségi ügyben, még pedig sikerrel, mert közreműködése folytán az ügy a városra nézve kedvezően dőlt el.

Béke a vaggongyárban.

(Kitalított szocialistavész.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 2.

Minden jel arra mutat, hogy a már két hete tartó vaggongyári sztrájk hétfőn véget ér. A sztrájkot békés szellők fujdogálnak, Müller Gyula, a vaggongyár vezérigazgatója pedig Budapestre utazott, hogy az ott székelő központnak előterjeszse a munkások ajánlatát, amelyet a maga részéről elfogadhatónak tart.

A kisebb jelentőségű vasuti sztrájk ma egy Budapestről érkezett szocialista vezérkitalítását vont maga után, aki megfelebezte ugyan az ítéletet, de a délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre. A sztrájkokról alább számolunk be:

A vaggongyár sztrájkoló munkásainak megbízottai, a tegnapi határozatból kifolyólag, ma átnyújtották összefoglalt megállapodásukat Stengl Andor iparfelügyelőnek, aki azokat az iparhatóságokhoz juttatta. Zubor Andor helyettes iparhatósági biztos erről táviratilag értesítette a Budapestre utazott vaggongyári vezérigazgatót,

akinek visszaérkezése után újból megkezdődnek a béketárgyalások. Valószínű, hogy a megállapodás már holnap létrejön és hétfőn a sztrájkolók, azoknak kivételével, akiknek a gyár nem tud munkát adni, ismét munkába állanak.

A sztrájkoló vasuti raktármunkások ügyében ma Aradra érkezett Farkas Izor a budapesti központi munkásszakszervezet kiküldöttje, aki erősen izgatott izű beszédben arra biztatta a sztrájkolók helyett munkába lépettek, hogy ne vegyék el az aradi munkásoktól a kenyeret.

Farkas Ernő aradi állomásfőnök a szakszervezeti kiküldött ténykedéséről jelentést tett Sarlot Domokos főkapitánynak, aki Masztig Emil rendőrhadnagyot küldte ki a vizsgálat megejtésére. A vizsgálat után Beretz Ferenc kihágási bíró kihallgatva Farkas Izort, akit Sarlot főkapitány a Perczel-féle rendelet alapján örökre kitalított Arad területéről és kötelezte, hogy a várost azonnal hagyja el. Farkas Izor ez ítélet ellen felebbezett és a délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

A sztrájkolók ma reggel bejelentették az iparhatóságnak, hogy sztrájkot tartanak a Leininger-utca 12. szám alatti vendéglőben ültették fel. Sarlot főkapitány a bejelentést nem vette tudomásul, mert a vasuti vállalatok nem esnek az ipartörvény rendelkezése alá és így az ezen vállalatok körében előforduló ügyekre nézve szükséges hatósági intézkedések az ezekre vonatkozólag fenálló törvények szerint teendők.

Sarlot főkapitány nyomban elrendelte a sztrájkot feloszlását. A feloszlást Masztig Emil rendőrhadnagy teljesítette. A sztrájkotán összegyűlt mintegy 40 munkás rögtön elhagyta a helyiséget és többen közülük még a délután folyamán elutaztak.

A királyi biztosok védelme.

A kormány nyilatkozik.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 2.

A királyi biztosok száma ma ismét kettővel szaporodott: Naszády Ivánt Hajdumegye és Debrecen, Vozáry Jánost Maros-Tordamegye és Marosvásárhely királyi biztosává nevezte ki a király. Ezzel kapcsolatban a kormány védekezik azon vád ellen, mintha a királyi biztos kirendelése törvénytelen volna. A kormány nyilatkozatát és Rudnay Béla királyi biztos működéséről szóló tudósításunkat az alábbiakban adjuk:

A kormány a királyi biztosokról.

A felhivatalos M. T. I. a következő jelentést közli:

A sajtó egy része megtámadja a kormányt a királyi és kormánybiztosi kinevezések miatt. E támadásokkal szemben a kormány rámutat arra, hogy Deák Ferenc is törvényesnek tartotta az ilyen kirendeléseket. Deák 1867. november 6-án a hevesi királyi biztos kiküldése tárgyában a képviselőház ülésén a következőket mondotta:

— Szükséges, hogy a polgárok a törvényeknek és a törvény hatálya alá engedelmeskedjenek. Oly általános elve ez az alkotmányosságnak, hogy senki kétségbe nem vonta... Vegyük már most fontóóra, mivel sértette meg a kormány eljárása a törvényt és alkotmányt azért, hogy királyi biztost küldtek ki Hevesbe, holott az 1805. évi V. t. c. egyenesen azt rendel, hogy a megyék királyi biztosok által ne terheltesse, hanem a

a fölmerülő hiányok a főispánok rendes hatalmával intéztesse el.

Ma a kormány közvetlenül kiküldött volna valamely kormánybiztost és ez által semmisítette volna meg Hevesmegye határozatát, úgy ez ellen nemcsak az egyik párt, hanem mindenik felszólalt volna, mint olyan vész ellen, mely Hevesmegye alkotmányos állását forgatja ki sarkából. Nem volt egyéb hátra, mint követni azon utat, melyet hasonló esetben eddig is követtek: az ország kormánya királyi biztost küldetett ki Hevesmegyébe, mely az engedelmességet határozottan megtagadta. Igaz, hogy 1805. V. t. c. meg akarta óvni a megyéket királyi biztosoktól, de kérdezem, lehetett-e Hevesben elkövetett hibát főispáni hatalom javátossni?

Ne felejtsek el azt sem, hogy ugyanazon törvények további sorai a következőképp szólnak: Királyi biztosokkal a megyék ne terheltesse, kivéve, ha ő felsége rendkívüli esetekben biztos kiküldését elkerülhetetlennek tartaná. Kétkedhetik-e valaki, hogy a hevesi eset rendkívüli volt? Isten ne adja, hogy az ilyen esetek hazánkban a rendesek közé tartozzanak. A törvény ő felségének hatalmat ad, hogy rendkívüli esetben biztosokat küldhessen a vármegyékbe. Es kire bizza a törvény annak megítélését, hogy rendkívüli eset állott elő? Egyenesen ő felségére.

A felhivatalos közlemény még egyéb analog eseteket is fölhoz a királyi biztosi kiküldések törvényszerűségének igazolására.

Rudnay és Pestmegye.

Rudnay Béla királyi biztos ma főhívatást intézett Beniczky Lajos alispánhoz, hogy nyolc nap alatt tegyen jelentést arról, miként hajtotta végre a belügyminiszternek a hírlapok utcai elárúsítását tiltó rendeletét.

Rudnay Béla ma délelőtt magához idéztette Agoraszó Tivadar központi jegyzőt, aki a vármegyét 65 ós jóléti bizottságnak is tagja s több órán át hallgatta ki. Agoraszó a kihallgatás tárgyáról nem akart nyilatkozni.

A vármegyei fogalmazószemélyzet egyáltalában nem jár be a hivatalába s ez az alispán igen nagy zavarba hozta. Az akták halomra gyűltek s nincs, aki ezeket elintézzé. Beniczky Lajos alispán panaszosan mondotta ma, hogy a gyöngye egészségi állapota mellett valóságos kinszenvedés neki a hivatala folytatása, mert tudja, hogy nem láthatja el a teendőit úgy, ahogy eddig meg szokta s hogy ezentúl is óhajtana.

Prónay Dezső báró kihallgatása alkalmával Tóth János rendőrkapitány felemlítette előtte, hogy egy Szabó József nevű, állítólagos pestmegyei írnok azt a vádat emelte ellen, mint az alkotmányvédő bizottság elnöke ellen, hogy a vármegye tisztviselőit engedelmességre bujtogatja. Szabó József, ezzel szemben, annak a kinyilvánítására kért fel bennünket, hogy az orosz indulatu rágalmasz, amely ellen az illetékes hatóság előtt a feljelentést megtette. Arra vonatkozólag pedig, hogy erről a dolgról azt a nyilatkozatot tette, hogy „ilyet csak rongy ember követhet el, — ő is ebben a nézetben van, hogy aki tette, az valóban megvetésre méltó, rongy ember.

Bünpör Rudnay ellen.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A budapesti királyi ügyészség és a főügyészség nem vállalta el a vád képviselőt abban a bünpörben, amelyet hivatalos hatalommal való visszaélés miatt indítottak Rudnay Béla volt főkapitány és Bercei Béla rendőrtanácsos ellen. Halmai Elemér dr. bejelentette a bíróságnak, hogy mint pótmagánvádló átvesszi a vád képviselőt.

Aktuális emberek.

Királyi biztosok.

A királyi biztos előbb születik, azután lesz. Ez különbözteti meg a költőtől, aki egyszerűen születik és önhibáján kívül vetemedik a rimre. Máskülönbé maholnap odajutunk, hogy a királyi biztosok száma eléri az aiany költők nem éppen csekély számát, amikor is az ő tekintélyüknek is beakonyul a rendeleteik a nem közösihetők rovafába kerülnek.

Ma azonban még ugy áll a dolog, hogy a királyi biztos a jobb állásu urak közé tartozik. Allásának ugyan megvan az az árnyoldala, hogy mivel ő a király személyét képviseli, tehát még önmaga előtt sem veheti le a kalapját. Legyen bár meleg, legyen bár hideg nappal, vagy éjjel: a kalap ott van a királyi biztos fején. Talán abban alszik is. Ellenben ott jár a nyomában a disz század, csákós, attilás legények és háromszoros *Gewehr heraus!* kiált neki a diször.

Szaporodnak a királyi biztosok. A hivatalos lap ma is hozott kettőt. A hivatalos lap egyé- ként is kezd fejlődni, érdekesen fejlődni. Ha így folytatja, még lehet belőle valami. Az értesülései rendszeren igen jók s csak a legkritkább esetben fordul elő, hogy a híreit megcáfoják. Egy a hi- bája ennek a lapnak: nagyon veri a dobot, ha nem is a reklám, de az árverések dobját. Szóval, a Budapesti Közlöny ma is hozott két királyi biz- tost: *Naszády Ivánt* és *Vozáry János*. Mind akettő a paragrafusok világából került elő.

Naszády Iván, aki eddig a debreceni itó ő táblán hagyta helyben indokainál fogva az elsőbi- róságok iteleit, aradi ember. A családjának Jó- száshely mellett, Fényesen volt dominiuma, szom- szédságban az akkori Purgly-birtokkal. Ő maga még a hatvanas években kezdte meg a pályáját s Bo- rosjenón volt törvényszéki bírő, mindaddig, amíg a borosjenői törvényszéket meg nem szüntették. Akkortájt gyakran járt be Aradra. Most már szür- kült, talán éppen kopasz fejjel érte a kinevezés, amelyvel a föltett kalap és a disz század jár.

A másik királyi biztos, *Vozáry János*, eddig Pancsován volt törvényszéki elnök. Amíg ideke- rült, lassan, nagyon lassan haladt a ranglétra- n fölfelé. Temesvárt volt valaha törvényszéki per- tárnok s az aradi ügyvédi kar nem egy idősebb tagja emlékszik még reá, hogy akkortájt még na- gyon kis ember volt Vozáry. Később azonban fel- vltte a vizagálóbírósig. Ekkor jött a híres lot- tókirály pöre, amelyben Vo. áry gyűjtötte össze az adatokat, még pedig olyan ügyesen és olyan erélylyel, hogy feleje fordult az igazságügymi- nisztérium figyelme. Kevéssel a lottópör tárgya- lása után ki is nevezték Pancsován törvényszéki elnöknek.

Most hát mindakettő királyi biztos lett. Még jó, hogy olyan emberek teszik fel a kalapjukat a törvényhatóságok előtt, akik ismerik a törvényt s tudják, hogy a paragrafusnak mindakét szá- rába bele lehet kapaszkodni . . .

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szombat: *Faust*, opera. Yvonne de Treville vendég- játéka. (Páratlan bérletszűnet, felemelt helyárrakkal.)
Vasárnap: Délután: *Fecskefészék*, operette. Ra- te: *Jericho falai*, szimű. (Páros bérlet.)

* Az Intendánsi kérdés. A félhivatalos *M. N.* írja: Hetek óta megújul a hír többé- kevésbé pozitív formában, hogy a kormány az intendánsi állást betölti, hogy már a kinevezés is befejezett ténynek tekinthető s *Bezerédy* Vik- tor miniszteri tanácsos lesz az intendáns, aki- nek kinevezését már legközelebb publikálni is

fogják. Amint értesülünk, az egész híresztelés merő föltévéseken alapul és a valósággal csak annyiban hozható kapcsolatba, amennyiben mint az utóbbi évek során több ízben, ugy most is felmerült irányadó körökben az a kérdés, hogy az intendánsi állás betöltiessék e? A dolog azon- ban, tekintettel arra, hogy ma még az előzetes tárgyalás stádiumában van, természetsszerűleg távol áll a személyi kérdéstől. *Bezerédy* Viktor miniszteri tanácsos egyébként, akinek ügykö- rébe az indendatura tartozik, ezidejűleg nincs is Budapesten, Abbáziában tartózkodik, a hová rövid szabadságra ment.

* Vasárnap délután Sz. Rontay Boriskával a fő női szerepben a *Fecskefészék* operett, este a *Jericho falai*, Suro Alfréd nálunk is rendkívül sikert aratott sz nműve kerül színre, páros ber- leiben.

* **Diákszerelem.** Fokozott szorgalommal és ambicióval készül a színház személyzete Crenn Lindau és Müllcker *Diákszerelem* (Jung-Heidel- berg) című nagy operettjének jövő heit bemu- tatására. Az operettnak különös érdekességet ad az a körülmény, hogy itt Aradon fogják az or- szágsban először bemutatni s csak az aradi pre- mier után kerül majd színre Budapesten, va- lószínűleg a Népszínházban, *Fedák Sárival* von Vogel szerepében, melyet most nálunk Sz. Ron- tay Boriska kreál. Ez az operette a *Diákelet* (Alt Heidelberg) című szimű folytatása s har- minc évvel később, de legnagyobbbrészt ugyan- azok között a szereplők között történi, akik az Alt-Heidelbergben szerepelnek. A fiatal her- cegből lett fejedelmet Hunyady, a Katicából lett Katalint Fenyvesi Margit adja. A fejedelem fiát, ki az operett cselekményének kezdetekor szin- tén Heidelbergben tanul, Faludy s a Katalin unokahugát, Böskét Zalay Margit játsza. Kitűnő szerepe lesz még Nyársinak, aki egy kutyamosó csizmapuccert és Várnaynak, aki egy rövidlátó tábornokot játszik.

Öngyilkos herceg.

(Botrány egy temetésén.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 2.

Jelentettük néhány nappal ezelőtt, hogy az olasz arisztokrácia egyik előkelő tagja, Pigna- telli herceg a múlt hó huszonkettedikén, az es- küvőjét megelőző éjszakán öngyilkossá lett, mert meggyőződése volt, hogy szerencsétlenné tenné jövendőbelijét. A tragikus esetről most a következő részleteket jelentik Nápolyból, ahol a herceg családja nagy szerepet játszott: Az es- küvőt megelőző estén, ugy látszik, hogy a her- ceg kész volt már tervével, legalább erre vall, hogy kérte menyasszonyát, öitse magára a nászi köntöst azon este, mert látni akarja ugy, fehér ruhában, mirtussal a fején. A fiatal hölgy teljesítette völegénye kérését. Utóbb a herceg hazament, bezárkózott szo- bájába, leveleket írt, aztán pedig, mikor már mindenki pihenőre tért, *melibőlötte magát*. A lö- vés zaja felriasztotta a házat, a szolgaszemély- zet feltörte a herceg szobájának ajtaját, de mire berohanhattak, az uruk már haldokolva feküdt a szoba közepén. A herceg szülei ráborultak a haldoklóra, életet azonban nem önthettek immár beléje.

A herceg jövendő anyósának volt áldozata, aki az asszonyi furfangnak és a lányát férjhez adni vágyó anya leleményességének százféle változatával tudta odavinni a dolgot, hogy a herceg megkérje a fiatal leány kezét. Az anyai spekulációnak esett hát áldozatául Pignatelli, a kinek öngyilkossága nagy részvétet keltett egész Nápolyban.

Annál feltűnőbb volt, hogy a temetésén az olasz arisztokrácia egyáltalán nem volt képví- selve. Csak a hercegi család szolgaszemélyzete követte a koporsót, melyet pap be nem szentelt és amely fölött nem hangzott el gyászdal s nem mon- tak beszédet. Ez a feltűnő tartózkodás mutatja,

mekkora hatalmat gyakorol Olaszországban a klérus. A herceget majdnem koldus módjára te- mették, mert híre járt, hogy a pápának fájna, ha az öngyilkos embert, a hit parancsai ellen vét- kezőt, díszes kísérettel vinnék a temetőbe. A temetést különben *tüntetés is megravarta*, amennyiben néhány száz főnyi szabadgondol- kozó verődött össze, akik aztán *hangosan szí- dalmazták* az olasz papokat és a herceg csa- ladját, amiért távolmaradtak a temetésről.

Bánffy nyilt levele.

Készülődések a választásokra

(Makó autonómiáját felfüggesztették.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 2

Bánffy Dezső báró, aki a vezérlő- bizottságban is egyike a leghangadóbb politikusoknak, nyilt leveleivel az utóbbi időkben szinte teljesen elszakadt a koalí- ciótól, erőteljesen elítélvén azt a politikát, mely erőszakos megrázkódtatással akarja az állam alkotmányának alapját megvál- toztatni. Ma szegedi hiveihez intézett *Bánffy* nyilt levelet, melyben körvonalazza a maga alapelveit: valószínű, hogy ezzel be is fejezte a koalícióval való szakítást.

A politikai szintéren most az új vá- lasztások kérdése vetődött felszínre s máris megkezdődtek az arra vonatkozó készülődések. Máskülönbé maradt min- den a régiben.

Budapesti tudósítónk a mai nap ese- ményeiről az alábbiakban számol be:

Bánffy mérsékletet hirdet.

Bánffy Dezső báró szegedi választói- hoz ma hosszabb nyilt levelet intézett, melyből közöljük a következő részt:

— Keresnünk kell azt az utat, amely a kibontakozáshoz vezet. A koalíció alap- ján a béke helyreállitható lett volna, de a király rossz tanácsadói nem akarták ezt. Évek óta hirdetem, hogy államjogi átalakulásokat *nem lehet máról holnapra keresztülrészakolni* és nem lehet az állam képét tetszetős jelszavak hangoztatásával megváltoztatni. Pártkülönbség nélkül tisz- tába kell jönni azzal, hogy ez idő szerint *félre kell tenni a közjogi harcok vitáit*, ha komolyan akarjuk, hogy a legközelebbi idők munkakörébe jöveink legerősebb biz- tosítékait nyújtó gazdasági és szociálpoli- tikai kérdéseket vonjuk be.

Bizom abban, hogy a képviselőház tör- vényes időben össze fog hivatni. (*Bánffy* ezután kifejti politikai programját, majd a következőket írja):

— A katonai kérdések fölvetését *nem tartottam időszerűnek*. Igaz, hogy a magyar nemzetnek alkotmányos jogai vannak a hadsereg tekintetében, de ez idő szerint ez a kérdés észszerűen tovább nem erőlte- tendő. Sokkal fontosabb a gazdasági kérdés, mely a kiegyezési törvény világos ren- delkezése szerint nem közös ügy és mivel Magyarországnak és Ausztriának gazda- sági érdekei ellentétesek, gazdasági éle- tünket Ausztriától függetlenül kell beren- dezni. Miután a kereskedelmi szerződése- ket rendeleti uton már életbe léptették, nincs más tennivalónk, mint a legbelter- jesebb munkálkodást kifejtve, gazdasági életünket olyképp fejleszteni, hogy anyagi- lag megerősödjön az önálló vámterületet a szerződések lejártával azonnal életbe lép- tethessük.

A magyar államnak nincsenek a dinasztiaival ellentétes érdekei. *Nehéz időkben nem makacs jogfentartás, de okos mérséklet az, ami a megoldást lehetővé teszi.*

Az új választások.

Vannak körök, ahol egész bizonyosra veszik, hogy *április 11-ig kiírják a választásokat.* Ezek közé tartozik a néppárt is. *Zichy Aladár gróf hétfő délelőtt 10 órára értekezletre hívta össze a pártját Molnár János prelátnak lakásán.* (A néppárt körhelyisége tudvalevőleg minap önmagától feloszlott.) A konferencia célja, megbeszélni már jóelőre a választásokon követendő eljárást. Érdekes tehát, hogy a heves politikai tusák közepette, amikor mindenről van szó, csak éppen választásokról nem, a néppárt választásokra készül. De nem mindenki bizik úgy a választások kiírásában; mint *Zichy Aladár gróf.*

— Minden attól függ — mondotta ma délelőtt egy függetlenségi politikus, aki szeret dicsekedni feltétlenül megbízható bécsi összeköttetéseivel — hogy milyen lesz a helyzet a törvényhatóságokban. Ha a kormány királyi és kormánybiztosok útján kezébe tudja keríteni a közigazgatást, akkor lehet választás, *ellenkező esetben szó sem lehet ilyesmiről.* Ami természetes és érthető, mert a kormány maga alatt vágná a fát, ha olyankor rendel választást, amikor a közigazgatás nem áll rendelkezésére.

A vezérőlbizottság a választásokról.

A vezérőlbizottságban tegnap komolyan foglalkoztak a választások kérdésével. A bizottság egyik függetlenségi párti tagja elmondta, hogy magánúton teljes bizonyos formában azt az információt kapta, hogy *a választásokat a törvényes időn belül okvetlenül kiírják.* A kételkedő nyilatkozatokra megismételte az értesülését és ezt olyan adatokkal támogatta, hogy a vezérőlbizottság belement a kérdésről szóló vitába. Egyelőre elvi kérdésekről volt szó: azt fessegették, hogy a szövetkezett ellenzéki pártok a koalíció programjával, vagy pedig mindegyik párt a maga programja alapján menjen bele a választási harcba. Határozatot a kérdésben nem hoztak, de a bizottság hangulata teljesen amellől volt, hogy *az új választások a koalíció zászlaja alatt folyjanak le.* A vezérőlbizottság különben a dolgok vezetését és intézését az öt pártvezérre: *Kossuth Ferencre, Apponyi Albert grófra, Andrássy Gyulára, Zichy Aladár grófra és Bánffy Dezső báróra bízta.*

A kormány manifesztuma.

Más forrásból is azt jelentik, hogy a közigazgatási szervek megnyeréseig majdnem *kizártnak tekinthető,* hogy az új választásokat a kormány a törvényes terminusra kiírja. A kormány e hírforrás szerint manifesztumot fog április 11-ike körül kibocsátani, amelyben a kormány az ország izgatott hangulatára való tekintettel bejelenti, hogy nem engedi meg a választások kiírását. Hivatkozni fog itt *Tisza István* beszédére is, aki *az ellenzékről* figyelmeztette a koronát, hogy mekkora bűn volna most a választások elrendelése. A kormány a manifesztumban nagy beruházási tervezetet mutat be.

A románok az új választásról.

Az aradi *Tribuna* azt mondja, hogy az előző magyar kormányok a nemzet egyenjogúsításáról szóló törvény világos rendelkezései dacára mindig *magyarfajpolitikát* üztek. Hasonló csapáson jár a jelenlegi magyar kormány is, melynek egyik tagja egy székely deputációhoz intézett beszédjében nyíltan kijelentette, hogy az ő ideálja mindig a magyar fajpolitika volt. Hasonló kijelentések után a románoknak nem marad egyéb hátra, mint idejében szervezkedni, s oda hatni, hogy jövőre a román kerületek *csak román* vagy románbarát jelölteket válaszszanak képviselőül.

Válasz a kormánynak.

A vezérőlbizottsághoz közel álló körökben sokat beszélnek a kormánynak a koalíció manifesztumára és Andrássy Gyula gróf nyílt levelére kiadott válaszáról. Különösen azon a részen a levélnek ütökzenek meg, amelyben a kormány szeméretveti a szövetkezett ellenzéknek azt, hogy amikor a kormányelnök a király egyenes meghatalmáza folytán felajánlta a koalíciónak azt a konkrét lehetőséget, hogy az önálló vámterületet megteremtse, — *tagadó álláspontra* helyezkedett.

Mindenesetre van olyan súlyos ez a vád, hogy a koalíció nem bírja meg védekezés nélkül. Ep ezért, mint értesülünk, a koalíció egyenes megbízásából *Andrássy Gyula gróf* vasárnap hírlapi cikk vagy más formában *válaszolni fog a kormány vádjaira.*

Kossuth és Apponyi utazása.

A *Zeit* című bécsi lap már hetekkel ezelőtt megírta, hogy a koalíció két vezére, *Apponyi Albert* és *Kossuth Ferenc* külföldre utazik, hogy az ottani közvéleményt a nemzeti küzdelem igazságairól felvilágosítsa. Ez az utazás, amint a *Zeit* értesül már csak napok kérdése.

Apponyi Albert gróf utazását az interparlamentáris konferenciával köti össze. Minden valószínűség szerint már jövő héten Párisba utazik, ahol több felolvasást fog tartani. Népgyűléseket nem rendeznek, azért, mert azokat a szociálisták megzavarhatják. Párisból Londonba szándékozik Apponyi menni.

Ugyanakkor Kossuth Ferenc Olaszországba utazik, ahol minden nagyobb városban agitációt fog kielejteni a magyar ügy érdekében.

Makó autonómiáját felfüggesztették.

Makó-ról táviratozzák: *Farkas László* alispán-helyettes fölterjesztésére, melyben a város képviselőtestületének fölösztatását kéri, a belügyminiszter *elrendelte Makó város autonómiájának felfüggesztését.* Az erre vonatkozó rendeletet már legközelebb publikálni fogják.

Hieronymi a koalícióról.

Hieronymi Károly szászsebesi választóihoz intézett nyílt levelében többek között a következőket írja:

A szabadelvű pártnak őszinte óhajta volt, hogy a többségi kormány létrejöhessen. Ezért tartózkodtunk minden politikai nyilatkozattól, nehogy akaratunk ellenére akadályt gördítsünk a kormány megalakulása elé. Amit a fölösztatott képviselőházzal mondhatok, kevés és nem öröndetes. Most megérlelődtek azon sze-

rencsétlen politika gyümölcsei, mely obstrukció útján megakadályozta a parlament működését és célja nemcsak a kormány megbuktatása, hanem az Auszriával való közjogi viszonyon felépülő politikai rendszer megbontása volt. Legszomorubb és veszedelmes következménye ennek a politikának az, hogy a nemzet széles rétegeiben *megingott* a népképviselőletben és a népképviselői kormány formában gyökerező hit és bizalom.

Ízután a gazdasági kérdéseket tárgyalja, majd a katonaiakról azt mondja, hogy a koalíció követeléseit teljesen *jogosak.* A hadseregére vonatkozó fejedelmi jogok sem abszolútak, sem változhatlanok. Azonban az olyan politika, mely megindul a nemzet számára jogokat szerezni és azt eredményezi, hogy már meglevő jogok mellőztessenek, lehet szándékai szempontjából jó és nemes, de *eredményében szerencsétlen.*

A szabadelvű párt is óhajtja, hogy a magyar hadsereg nemzeti hadsereg legyen, de ezt nem érjük el sem a magyar vezényszóval, sem az ugynevezett szolgálati nyelvvel, aminthogy azt sem érhetjük el mindjárt, hogy a magyar hadsereg tisztjei magyarokká legyenek. Biztonságunknak és fennmaradásunknak garanciája Auszriával való szövetségünk. A válság biztos és gyors megoldását csak abban az esetben remélem, ha a nemzet visszatér *Deák Ferenc* bölcs politikájához.

A közigazgatás államosítása.

Az a hír, hogy a kormány a lex-Szapáriána alapján államosítani akarja a közigazgatást, tisztára valami unatkozó politikusknak az ötlete. A közigazgatás államosítása kirázi biztosokkal, kormánybiztosokkal, rendkívüli hatalommal ellátott főispánokkal ugyis folyamatban van s a kormánynak ezt a már megkezdett módszert eszeágában sűrűs újra experimentummal felcserélni. A kormánynak a törvényhatóságok ellen folytatott harcában három főfegyvere ez lesz:

Gátat vet minden gyűjtésnek és olyan teremtésének, amelyből a tisztviselőket megogathatnák;

semmiféle nyugdíjazást a belügyminiszter jóvá nem hagy;

azokat a tisztviselőket, akik megtagadják a szolgálatot, *felfüggeszti, elmozdítja és végső esetekben a büntetőbíróóság elé állítja.* Ebben az eljárásban semminemű tekintettel a tisztviselők korára vagy szolgálatára nem lesz.

Ennek a hadviselésnek az eredménye, a kormány számítása szerint a *közigazgatás átszervezése* lesz. Ennek az előfeltétele a központi választmányok újáteremtése is. Ez főképpen a királyi biztosok feladata lesz.

Ezzel szemben a szabadelvűpárt körében azt beszélnek, hogy a kabinet nem az egész közigazgatást óhajtja államosítani, — csupán a közigazgatásnak azt a részét, amelyik sorozásokkal, előállításokkal és egyáltalában *katonai ügyekkel foglalkozik.*

A katonai ügyosztályokat e szerint kivennék az autonóm közigazgatás keretéből s átutalnák az államéba.

Lemondó tisztikar.

Sátoraljaujhelyről jelentik: Zemplénvármegye összes központi és vidéki tisztviselői a mai napon benyújtották állásukról való lemondásukat, és nyugdíjaztatásukat kérték.

HIREK.

— **Merénylet az olasz királyné ellen.** *Párisból* sürgönyzik: A New-York Herald itteni kiadása jelenti, hogy *Margit* olasz királyné tervezett észak-amerikai utazásáról azért mondott le, mert a new-yorki főkonzul értesítette a királynét, hogy *anarkista merénylet készül élete ellen*, amely ellen legjobb védekezés, ha a királynő táv tartja magát New-Yorktól.

— **Barabás Béla beszámolója.** Az aradi politikai körökben még mindig élénken foglalkoznak *Barabás Béla* dr. február 27 ére tervezett beszámolójának elmaradásával. A függetlenségi párt tudva-ezért azért halasztotta el a beszámolót, mert a polgári hatóságok értesítése szerint az aradi katonai állomásparancsnokságnak beavatkozása s az ebből származható összetűzés a polgárság és a katonai fegyveres erő között, veszélyeztette a beszámoló nyugodt lefolyását. A beavatkozás dolgában szárnyrakelt oltérő hírek ellenőrzése céljából az *Aradi Közlöny* munkatársa — amint azt február 28-iki számunkban megírtuk, — felvilágosításért magához *Dománsky* Rajmund állomásparancsnokhoz fordult. A vezérőrnagynak munkatársunk előtt német nyelven tett nyilatkozatát, melyeszerint a szövegében fordítottunk magyarra, úgy amint az közöltetett, *egész terjedelmében főtartjuk.* Az aradi függetlenségi párt vezetősége, épen a tábornok nyilatkozatának nyilvánosságra jutása folytán, most már azon az állásponton van, hogy *Barabás Béla* beszámolóját rövidesen meg kell tartani. Egyelőre még csak tanácskozások folynak, de valószínű, hogy hétfőre már értekezletre hívják össze a párt végrehajtó bizottságát, mely a beszámoló dolgában határozni fog.

— **Ellenzéki szervezkedés Kisjenőn.** A kisjenői választókerület szövetkezett ellenzéki pártja f. hó 4 én délelőtt 11 órakor az Iparoskőr helyiségében szervezkedő gyűlést tart, melyen a többek között megjelennek: *Barabás Béla* dr. és *Nagy Sándor* dr. volt képviselők. A megyei szövetkezett ellenzéket *Károlyi Gyula* gróf elnök vezetésével *László Zsárd* dr., a kisjenői függetlenségi párt elnöke, *Friebeisz Miklós*, *Purgly László*, *Vásárhelyi Dezső*, *Vásárhelyi József*, *Krályi Gyula* dr., *Verzár Márton* s még néhány vezérember fogják képviselni.

— **Merénylet az anyacárné ellen.** Pétervárról táviratozzák: Ma reggel, amikor az anyacárné a Gacsina-palotába visszatért, bombát dobták a palota elé. Az anyacárné már a lépcsőn volt és ezért semmi baja sem történt. A kapunál levő portást azonban a bomba darabokra tépte.

— **Gyilkos gróf.** *Turócszentmárton*-ól táviratozzák: A gyanus körülmények között elhalálozott özv. *Benczky* Mártonné hullájának fölbontolásából megállapították, hogy a dús gazdag matróna halálát arzén-mérgezés okozta. A nyomozás első pillanattól kezdve annyi terhelő adatot szolgáltatott *Nayhaus* Ottó gróf ellen, hogy már a boncolásfejejtése után elrendelték a rendőri felügyelet alá való helyezését. *Nayhaus*, aki porosz katonatiszt volt, megismerkedett *Sőt Idával*, az elhunyt uriaszony közeli rokonával, aki annyira megtetszett neki, hogy elvált feleségétől és *Tóst Idát* vette nőül. *Nayhaus* ezután kiment Kínába és ott mint katonai instruktor és harctéri tudósító működött néhány évvel ezelőtt. Európába való visszatérése után *Benczky* né magához vette *Nayhaus* és nejét és a legszívesebben vendégszeretettel tartotta őket. *Nayhaus* tegnap csendőri fedezettel *Besztercebányára* kísérték, ahol az ügyészség előzetes letartóztatásba helyezte. A nyomozás adataiból eddig

csak ennyi szivárgott ki, hogy a mérgezés levesbe tett *arzénikummal történt.*

— **Az aradi ügyvédi kamara értekezlete.** Az aradi ügyvédi kamara tagjai ho'nap délután értekezletet tartanak, amelyen az ügyvédek elterjesztik azon panaszokat, és sérelmeket, amelyeket a kamara évi jelentésébe fölvetetnek kívánnak. Lehet, hogy az értekezleten szóba kerül az a kérdés is, hogy a kamara mult évről szóló jelentését felterjessze-e az igazságügyminiszterhez vagy sem, de az e kérdésben való döntés természetesen a közgyűlést illeti meg.

— **Hamis házasságok.** Zentáról jelentik: *Tészity* Pál volt helyettes anyakönyvvezető a szerb lakosok közül néhányat felbízottatott, hogy kivételes nőülési engedélyeket kieszakozól, hatósági akadályokat elhárít. Sokan lépre mentek *Tészitynek*, aki megfizettette magának a farradságát, de nem csinált semmit. Bizonyos idő mulva aztán maga elé hívatta az illető feleket és azt mondotta nekik, hogy a várt okmány megérkezett és a házasságot megkötötték. A házasságok jóhiszeműleg meg is jelentek *Tészity* előtt, aki a házassági anyakönyveket elővéve, azokba egy üres nyomtatványt helyezett, a házassulandókat megesketette és az anyakönyvet aláíratta velük. Ezek a dolgok most kerültek nyilvánosságra s a belügyminiszter megsemmisítette az ily módon megkötött házasságokat annál is inkább, mert *Tészitynek* a házasságok megkötésére felhatalmazása nem volt. Ezideig négy házasságot semmisítettek meg s a házasságok közül három pár sietve kötötte meg ujbol törvényesen a házasságot. A negyedik pár azonban törvényes házasságkötésre mindezeidig nem jelentkezett.

— **A csermői körorvos-választás.** Ismeretes, hogy Aradmegye néhány nagyobb községében már évek óta hiába hirdetik az orvos pályázatokat, nem akad vállalkozó. Annál örvendesebb, hogy a *csermői* körorvosi állásra most hét pályázó is jelentkezett. A borsjenői főszolgabíróshoz benyújtották kérvényüket: *Csomós* Jakab dr., *Mannheim* Zsigmond dr., *Heves* Pál dr., *Kálmán* József dr., *Feldmann* Fülöp dr., *Lengyel* Dezső dr. és *Fuchs* Mór dr. A választás március 8 án lesz a csermői községében.

— **Vasut Ujarad és Nagyikinda között.** A kereskedelemügyi miniszter *Krauszhaar* Károly temesvári lakosnak a magyar királyi államvasutak *Nagyikinda* állomásából kigazolag *Nákfalva*, *Bánátkomlós*, *Kisz-Óz*, *Lovrin* és *Pészák* községek érintésével a magy. kir. államvasutak *Perjámos* állomásáig; továbbá a m. kir. államvasutak *Vajdas* állomásától *Nagyfalu*, *Székeskut*, *Munár*, *Németszentpéter*, *Főnlak*, *Ujvinga*, *Uj bodrog* és *Zidorlak* községek érintésével a m. kir. államvasutak *Ujarad* állomásáig vezetendő rendes nyomtávu gőzüzemű helylérdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Bombardálás egy templomban.** *Párisból* táviratozzák: A templomokban folyó leltározás miatt egyes megyékben *valósággal lázadás ütött ki.* A Haute Loire, Lozere és Ardeche-megyéből a leltározás alkalmából érkező hírek még mindig nyugtalanítóak. A lakosság vasvillákkal fölfegyverkezve, erődszerűen *eltilasztolja a templomokat.* Hír szerint a csendőrség és a katonaság utasítást kapott, hogyha másképp nem megy, *dinamittal robbantsák fel a templomajtókat.* A lakosság izgatottsága óriási. Komoly eseményektől tartanak. A chillyi templomban (Jura-megye) tegnap éjjel *egy bomba robbanása* nagy pusztítást vitt véghez.

— **A zsigmondházi rejtélyes haláleset.** A sajtóságos körülmények közt elhunyt öreg sz-

szony, *Krausz* Józsefné fölött megejtették az orvosi vizsgálatot, melynek eredményeként konstatálták, hogy a halált agyszélhűdés okozta. Az aradi kir. ügyészség ez alapon megadta a temetési engedélyt.

— **Jégeső — télen.** *Berzovai* tudósítónk jelenti: Tegnap délután fél 5 órakor körülbelül öt percig tartó csendes és borsónagyságu jégeső volt *Berzován*, mely a még fejletlen természetben semmi kárt sem tett.

— **Fabritius ezredes védelme.** *K. Magyar* Margit urnától, az országgyűlés fölösztatásakor szerepelt *Fabritius* ezredes rokonától kapja a *B. H.* a következő sorokat: *Becsés* lapjának február 21-iki számában a nap hírek között egy a valóságnak meg nem felelő közlemény láthatott napvilágot. Az említett hír rokonom, *Fabritius* ezredesről szól, ki állítólag *Aradon* mint gyógyszerész-segéd működött és mivel mint ilyen meg nem felelt, lépett volna át a katonai pályára. A valóság a következő: *Fabritius* (és nem *Fabricius*) ezredes a gimnáziumból 15 éves korában direkt a hamburgi utász-hadapródiskolába került. Utász-ezredbe került és 1871-től 1893 ig mint ilyen tiszt szolgált. Innét mint idős százados lépett át a honvédséghez. *Aradon soha sem lakott, először 1900-ban járt ott, mint a 8. honvédezed parancsnoka, szemlét tartani az ottani zászlóaljban.* *Fabritius* ezredes patikába csak akkor ment, ha orvosságra volt szüksége és ha az aradi hír nem rosszakaratu koholmány, okvetetlenül névcserén, vagy tévedésen alapszik. Megemlítem, hogy *Fabritius* idegen, latin hangzásu neve ellenére régi nemes, tiszta magyar ember. Az volt már apja, meg a nagyapja is. Anyja váraljai *Sövényfalvy* *Borbála*, szintén ősi magyar család sarja, így nem való az a némely lapban megjelent híresztelés sem, hogy ő zöldsász származásu volna. Gyermekekorában németül sem tudott és a kadétskólában majd hogy meg nem bukott éppen azért, mivel a germán szóval hadiában állt. Mi, kiket *Fabritius* ezredeshez közeli rokonság kötelke füz, tudjuk, hogy ő a milyen példás és kitünő katona, éppen olyan jó magyar. Ezért az én véleményem szerint *Fabritius* ezredesnek — ki a politizálástól mindig tartózkodott — csak éppen annyi köze van a február 19-iki eseményekhez, mint például kirendelt magyar huszárlaknak az installációkhoz, lévén katonáknál mindenben felsőbb parancs. Budapest, 1906. március 1. *K. Magyar* Margit.

— **Az aradi villamossági részvénytársaság** ma délelőt tartotta rendes évi közgyűlését, szorosán zárt körben. A közgyűlés tudomásul vette az évi jelentést, amely szép szavakba turkolta a köziszeretü tény, hogy a fogyasztás számba vehetően nem emelkedett, új installálások alig történtek, a közműhely pedig üresen élte végig az esztendőt. Mindezekért a fölmentvényt az igazgatóságnak megadta.

— **Letartóztatott aradi tolvaj.** *Muszeli* Béla mészárossegéd, aki egy aradi mészárosmesternél, mint háznosz járó segéd volt alkalmazva, rendszeresen megdézsmálta a szomszédos majorságokat. Hosszabb ideig észrevétlenül üzte manipulációt, míg ma tetten érték és följelentést tettek ellene a rendőrségnél, amely nyomban előállította a tolvajt. A vizsgálat során kiderült, hogy *Muszeli* *Blaskovitz* *Esztertől* 2 darab pulykát; a tanító képezde igazgatójától 2 darab pulykát; *Steiner* *Jakabtól* 1 darab pulykát; *Tenner* *Józseftől* 1 drb. pulykát; *Weller* *Rezától* 1 drb. pulykát; özv. *Végh* *Auréliától* 1 drb. pulykát; *Abray* *Lajostól* 1 drb. fajkakast, 1 drb. fajtyukot; *Galgy* *Károlytól* 2 drb. tyukot; *Högye* *Károlynétől* 2 drb. tyukot és *Matusik* *Mártontól* 2 drb. csirkét lepott el. A ká-

rosultak nagy része nem tett följelentést, csak a vizsgálat során derültek ki a lopások. A rendőrség Muszellit előzetes letartóztatásba helyezte.

— **Eljegyzés.** *Demk* Ferenc, az aradi vagongyár s. mérnöke eljegyezte Szegeden *Fodor Annie* kisasszonyt.

— **Kirabolt egyházi pénztár.** *Máramarosszigetről* jelentik: *Seikszay* Zoltán ev. ref. esperes lakásán február 27-én éjjel a hivatalos iroda helyiséget feltörték, a Wertheim szekrényt átfurták és több ezer korona készpénzt és papírokat raboltak el. Az iroda külső ajtaját tolvajkulccsal kinyitották és benn finom vésőeszközökkel látták a Wertheim-szekrény átfurásához. A házbellek még csak gyanus mozgást sem vettek észre, csak reggel, midőn az esperes az irodába ment, vette észre a rablást. A tettesek ismeretlenek.

— **Vasuti összekötések fejlesztése.** Az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés* a vidéki kerületeiből beszerzett vasuti menetrendi kívánalmakat egybefoglalva, legutóbb terjedelmes beadvánnyal fordult a m. kir. államvasutak igazgatóságához különösen a *kereskedelmi és ipari forgalom érdekeit közelről érintő módosításoknak* a folyó évi május hó 1-től érvénybe lépő menetrend keretében való megvalósítása érdekében. A beadvány kapcsán egyuttal sürgeti az O. M. K. E., hogy főleg a M. Á. V. egyes mellékvonalain és az általa igazgatott helyi vasutakon még tulnyomóan használatban levő *ódi szerkezetű és már rozoga kocsi* a lehetőség szerint fokozatosan mielőbb kivonásának a forgalomból és az egészségügyi igényeknek jobban megfelelő kocsiakkal pótolásának. Panaszolja az O. M. K. E. beadványa azt is, hogy a szóban levő vasuti vonalakon a kocsi viágítása egyáltalában nem kielégítő és az e téren tapasztalt hiányok orvoslását kéri. A fölterjesztés végül azon országoszerzte hangoztatott és indokolt óhajást tolmácsolja, hogy ugy a M. Á. V. mellékvonalain, valamint a M. Á. V. igazgatása alatt álló vicinális vasutakon közlekedő vonatok menetsebessége általában a lehetőség szerint fokoztassék, aminek megoldását lényegesen megkönnyítené még az is, ha a *motorforgalomnak rendszerezése* minél rövidebb idő alatt, minél gyorsabb egymásutánban vitetnéek keresztül. A menetrendi kívánalmak tárgyában az O. M. K. E. ugyancsak előterjesztéssel fordult a Déli Vasut és a Kassa-Oderbergi Vasúthoz.

— **Bucsuestély.** Az Aradi Tornaegyesület holnap, március 8-án este 8 órakor *Kánya* Géza színházi sörözősarnokában bucsuéstélyt rendez *Petrissyn* Gyula választmányi tag tiszteletére, aki előléptetés folytán eltávozik Aradról. Az egyesület elnöksége ez uton hívja fel a tagokat, hogy az estélyen minél számosabban jelenjenek meg.

— **Japán és orosz lövegek.** Az orosz japán háboruban használt lövegekről *Nebogatov* admirális most megjelent s a St. Petersburger Zeitung-ban közzétett védőiratában a következőket mondja:

— Előbbi időkben minden állam piroxilint használt a fiották lövegeinél. Később minden állam erősebb robbanószereket használt. A franciák melinitet, az angolok liditet, a japánok simózét alkalmaztak. Nálunk is be akarták néhány évvel ezelőtt hozni a melinitet s ez alkalommal el is rendelték, hogy a melinittel töltött lövegeket mázóják zöldre. De mi a piroxilinnél maradtunk. A japánoknak még olyan gyutacsok is voltak, melyek a legkisebb elöntállásnál is meggyuladtak. Lövegeik még a vízben is szétrobbantak apró szilánkokká s rendkívül magas hőt fejlesztettek. Mikor az „Orei” cirkálón egy orvos egy kis lövegszilánkot vett ki Juna parancsnokból, égési sebeket szenvedett. Nagy hőmérsékletük folytán ezek a lövegek hajóinkon igen könnyen okoztak tüzet. Egyben mérges gázokat fejlesztettek, melyek a „Szaszaj Veliki” hajón két orvost fojtottak meg, ami a matrózokat igen lehangofta. Ami lövegeinket Kronstadtból a jégen átszállították Oranienbaumba, ahonnan vagonokban Libauba, ahol fedetlenül maradtak a perzonon. A mi lövegeink csak akkor robbantak, mikor a hajót érték s

akkor is azoknak csak 25 százaléka. Mikor találta, csak kis lyukat ütöttek s még csak a száraz fát sem gyújtották meg. Egy japán cirkálón, az „Itzuman” láttam ilyen lyukat. A gázok, melyeket a mi lövegeink fejlesztettek, árthatatlanok voltak.

— **Az ágrófnő.** A *Humbert* asszony esete megismétlődött. Párisból jelentik, hogy a napokban letartóztattak egy versaillesi kastélyban egy asszonyt, aki az elhalálozott *Potocki* Vencel gróf özvegyének vallotta magát. Az öreg hölgy hitelbe bérlette a villát. Azt híresztelte, hogy a gróf özvegye és ettől 18 milliónyi vagyont örökölt, amelyet még nem folyósítanak. Versailles és környékének lakói hittek a „grófnő” szavainak és korlátlan hitelt nyújtottak számára. Az asszony ki is használta alaposan ezt a bizalmat, a villa tulajdonosát annyira elbódította káprázatos meséivel, hogy az a szerződésbe a következő pontot iktatta:

— A villa bérének megállapítását a grófnő nagylelkűségére bízom.

A nagy örökség azonban nem jelentkezett és a hitelezők végül türelművet veszve jelentették a grófnőt. A vizsgálóbíró átkutatta a kastélyt, de ócska bútoroknál, csekély értékű pár értékpapírnál egyebet nem talált. Kitént, hogy *Kette* Róza az ágrófnő igazi neve. A bíróság még bícs tisztában azzal, hogy elmebeteggel, vagy kalandornővel van-e dolga.

— **Az ügyvédi kamarából.** Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *Asztalos* János aradi ügyvédet Budapestre történt elköltözése, *Igaz* Károly békési ügyvédet pedig elhalálozása folytán az ügyvédek lajstromából kitérőlte s utóbbiak irodája részére *Igaz* Pál dr. békési ügyvédet rendelte ki gondnokul.

— **A szimuláns.** Peremén történt, hogy félévvel ezelőtt meggyilkoltak egy *Nebránczay* Tamás nevű gazdát. A gyilkosságot éjjel követték el és a gyilkost még a helyszínen elfogták. Véletlenül a községben mutatott a körorvos és azonnai elhívták. A doktor ur a zsandár jelenlétében felvette a látelélet és alaposan megvizsgálta — a tettest. Tegnapeelőtt a felső pottornyai királyi törvényszék tárgyalta az ügyet. Felolvassák a körorvos leletét és véleményét. Tekintetes kir. törvényszék! A gyilkost személyesen ismerem. Nagyatvja kétszeres emberölés miatt Ilaván ült és (a zsandár felugrik a helyéről és szólni akar, de *Hertelendy* elnök leinti) édes atyja szintén vád alatt (zandár felugrik, elnök leinti) volt gyilkosság miatt és csak bizonyítékok hiányában mentették fel. (Zsandár feláll, elnök leinti) Ezek után azt kellene hianúnk, hogy a gyilkos családilag terhelt; de én inkább azt hiszem, hogy szimuláns (zandár felugrik, elnök leinti), mert miatt vizsgáltam, egy kukkot sem szólt, némának, siketnek, sőt halottnak tette magát. Azt hiszem tehát, hogy tettet mégis csak előre megfontolt gonosz szándékkal követte el és a családi terheltséget nem lehet neki beszámítani. A zsandár erre felugrik és minden elnöki intés ellenére kitér: „Jelentem alássan, nagyságos elnök ur, a doktor ur a postások vacsorájáról jött és a gyilkos helyett a *halottnak vallotta.*”

— **A gépirólány.** Ez egy budapesti regény, amelynek szerzője: az élet. Ime: Izgalmas jelenet szemtanúi voltak tegnap délben annak a csavargózósnek az utasai, amely a budai Margithidő és az Árpád-utca között közlekedik. Fél egy óra tájban leugrott a propellerről egy feltűnő szépségű fiatal leány. Nyomban megkezdtek a mentő-kísérleteket, de ezeknek hosszabb ideig nem volt eredménye, mert az életunt minden áron meg akart halni és valóságos hajtóvadászatot kellett rendezni, hogy kimenthessék a vízből. A kiténő uszó többször a víz alá bukott, de heves küzdelem után mégis sikerült őt a hajósoknak csákyáik segítségével kihuuzni a jéghideg hullámokból. A leányt annyira kimerítette a kétségbeesett küzdelem, hogy elájult. Nagynehezen magához térítették

az odahívott mentők, s akkor kiderült, hogy az öngyilkosjelölt *Balász* Margit huszonegyesztendő hivatálnoknő. A szerencsétlen teremtes sok huzavona után megvallotta, hogy mi vitte rá öngyilkos kísérletére. Rettenetes nyomorban szenvedett, nem tudott álláshoz jutni, sőt még *labása sem volt.* Hajléktalanul bolyongott egy ideig az utcákon, de a tisztesség útjáról nem akart letérni, inkább halálra szánta magát. *Ha a Dunába nem ugrók az éhség pusztítja el.* A derék mentők nyomban gyűjtést rendeztek a javára maguk között s átadtak neki néhány koronát, aztán a Rikus-kórházba vitték. A művelt fiatal leány *kitűnően ért a gyors- és gépírásához.*

— **A ségai szegény tanulók konyhája** javára szívesek voltak adományozni: *Rákóczy* Klára urhölgy gyűjtőívén: *Nikolay* Lajosné 2 kor., *Gersy* Józsefné 2 kor., özv. *Neumann* Károlyné 2 kor., *Rákóczy* Agnes 1 kor., összesen 7 kor. *Auer* Jánosné 240 drb. farsangi süteményt volt szíves adományozni, s nemesszivü adakozóknak halálán köszöni a tesület nevében: *Lantos* Miksa, tanító.

— **Drága ékszerek.** *Londonból* írják: Több mint 650 000 koronaért kelt el egy christie i árverésen az az ékszergyűjtemény, mely nagyrészt a *Sokkrement* anglesey i márkik tulajdona volt. Egy briliáns diara 106 000 koronaért, egy gyöngyfűzér, 254 szemből álló, 8400 koronaért. Az árverés szenzációja volt egy gyémánt és smaragdcolier hat nagy briliánssal és hat négyzet alakú smaragddal. Eredeti ára állítólag 200 000 korona; eladták 140 000 koronaért.

— **Szép fogakat** csakis a *Dentolin* fogere me használata biztosít. Vojtek és Weisznál. 112

NAPIREND.

Március 3. Szombat. Róm. kath. naptár: Kunigunda. — Protestáns naptár: Kunigunda. — Izraelita naptár: Sabbat, Be. — Görög-keleti naptár (február 18.): Leo. — A nap két 6 óra 40 perckor, nyugszik 5 óra 45 perckor. Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint, a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, elvélve csapadék.

Március 3. Az aradi vaskereskedők és alkalmazottak nyugdíjgyűlésének táncvigalma (Központi Szálló). — Az aradi posta- és táviratai alisztek és szolgák táncvigalma (Tóth-vendéglő). — Az aradi turista-egyesület piknikje. — A kislejő-erdőhegyi izraelita jótékony nőegylet hangversenyel egybekötött táncestélye (Kaszinó). — Az aradi toraaegyesület társasvacsorája este 8 órakor (Színházi sörözősarnok). — A Boros Beni kerületi kór thea-estélye este 8 órakor.

Március 4. Az aradi polgári jótékony nőegylet thea-estélye délután 5 órakor. — A világiosi ur kaszinó közgyűlése. — A haladás asztaltársaság műkedvelői előadásal egybekötött táncmulatsága (Városliget). — A gura-honci takarékpénztár részvénytársaság közgyűlése délután 3 órakor.

Március 4-6. Az aradi szent egylet alapítási ünnepele.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, március 2.

Amerika ¾ olesóbb. Kínálat és vételkedv mérsékelt. Elkelt 15,000 métermázsza buza változatlan áron. Az árak 100 kilónként számítva:

Zárás 12 órakor:

Buza 1906. áprilisra	16.78—16.80
Rozs 1906. áprilisra	13.70—13.72
Zab 1906. áprilisra	15.42—15.44
Tengeri 1906. májusra	13.80—13.88
Új őszi buza 1906-ra	16.72—16.74

Zárás 6 órakor:

Buza 1906. áprilisra	16.72—16.74
Rozs 1906. áprilisra	13.66—13.68
Zab 1906. áprilisra	15.40—15.42
Tengeri 1906. májusra	13.78—13.80
Új őszi buza 1906-ra	16.70—16.72

Irányzat csöndes.

Zárás 6 órakor:

Osztrák hitelrészvény	670.25
Magyar hitelrészvény	788.25
Lezámitolóbank részvény	524.75
Sima-Murányi vasúti részvény	533.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	676.25
Közüti vasut	601.25
Városi villamos vasut részvény	327.—
Székesbát szanatórium sorsajegy pénzben 19.50	
Székesbát szanatórium sorsajegy ártában 12.—	

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 2.

Ismét hűvösebb lett az idő; különben nem is lehet még a jó időben bízni. A tavaszi munkálatok szorgalmasan folynak mindenfelé. Az őszlekről gazdáink a legjobb reménnyel vannak eltelve az idén.

A gabonaüzlet folyton lanyha és ha csak később nem jön valami különös az időjárás által, úgy nem is várhatunk jobb árat.

Elkelt a mai heti piacon:

740—760 mm. buza 15 90—16 10.

180—140 mm. tengeri 13.80—14 20.

Névl. jegyzés rozs 12.80—13 00

" " árpa 18 40—18 80.

" " zab 14 60—14 80

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 2. —

Magyar csebrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 128—130 fillérig; öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 134—136 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 136—138 fillérig; fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 134—135 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli sulyban 137—138 fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban 135—136 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 134—135 fillérig.

A hiszt sertésüzlet irányzata: Kellemes.

CSARNOK.

Sherlock Holmes újabb kalandjai.

III. A csehországi botrány.

Írta: Conan A. Doyle.

Angolból fordította: Róth László. [2]

(Polytatas.)

Vastag, rózsaszínű levelepapírost adott nekem, mely kiborítva feküdt az asztalon.

— Ez a levél az utolsó postával jött, olvassd csak el.

A levél, amelyen se kelt, se aláírás, se cím nem volt, így hangzott:

Egy ur, aki önnel nagyon fontos ügyben óhajt beszélni, önt ma este három negyed nyolckor meg fogja láogatni. Azon szolgálatait, melyeket egy európai uralkodóháznak tart, bizonyíthat, hogy öre igen fontos ügyeket is lehet bízni. Ezen véleményemben több helyütt megöröszítetek. Kérem, legyen a jelzett időben otthon és ne vegye rossz néven, ha látogatja álarcot fog vizsgálni.

— Ez igazán rejtélyes, jegyezt-e meg.

— Mit tarasz a dolog felől?

— Eddig még nincsenek támpontjaim. És nagy hiba ilyenek nélkül véleményt alkotni. Így az ember a teória kedvéért is, szinte akaratlansul tényeket alkot, anélkül, hogy az elienkezdőjét tenné.

— De mit következtetsz magából a levélből?

— Gondosan megvizsgáltam az írást és a papírost.

— Írója kétségkívül jó módban él — mondtam én, s lehetőleg iparkodtam barátom útazását utánozni. — E levelepapíros csomagja legalább három korona lehet, mert feltűnően erős és merev.

— Egész jó megjegyzés — mondá Holmes. — Semmiessére sem angol gyártmány. Tartad csak a világság felé.

Megtettem, és vízjegyként egy nagy „E”-t, kis „g”-t és egy nagy „P”-t, nagy „G”-t és kis „t”-t láttam.

— Mit következtetsz te ebből? — kérdezte Holmes.

— Kétségkívül a gyáros nevét, vagy mo nogrammját.

— Nem egészen. A G betű a kis t vel

Gesellschaft helyett áll, minek angol jelentése „Company.” Ez a mi „Co” nkhoz hasonló szokásos rövidítés. P. természetesen *Papier* helyett áll. Most nézzük meg, mit jelentsen ez az E. g. Lassuk csak a lexiconban. Vastag, barna kötetet ve le a könyv-alványról.

Egloa, Eglowitz, — megvan, *Egria*, Csehországnak egy tartománya, nem messze *Carlsbadtól*. *Wallenstein* haláláról, üvegútáiról és papírgyáráról nevezetes Nos, barátom, mit szólsz ehhez? Szemel ragyogtak és hatalmas füstö melnyokat fujt a mennyezet felé.

— A papír tehát Csehországban készült, mondtam.

— Természetes, és aki a levelet írta, az német. Nem látod ezt a sejtéságos mondatszerkezetet. „This acc . . . of von we . . . have from all . . . Francia, vagy angol nem írta volna ezt. Csak a német bánik így az igékkel. Még csak azt kellene kitalálni, mit akar ez a német, aki ily különös papírosra ír és inkább álarc alatt mutatkozik be. Ha nem tévedek, már ő maga is jó, hogy a titok fátyolát fel-lebentse.

Erős lódobogás és kocszörej hallatszott, majd erősen megrántották a csengőt.

— A dobogásról ítélve, két ló lehet, mondta és kinézett az ablakon. — Igen, folytatta, — egy csinos b'ongham és két mesés csődör, melynek mindegyike legalább 150 guineába került.

— No Watson, ha sokat nem is ér majd az ügy, de pénzt lehet vele szerezni.

— Talán jobb lesz, ha elmegyek?

— Semmi esetre, doktor; te itt maradsz. Mihez fogjak nélküled? S azonkívül is érdekesnek mutatkozik a dolog. Kár volna elmulasztani.

— De a kliensed?

— Az ne okozzon neked gondot. Szükségem van rád. — Most jön. Új le nyugodtan a karosszékbe és figyelj.

A lassu, nehéz éptek zaja, melyeket a lépcsőn és az előszobában hallottunk, az ajtó előtt megszakadt. Rögtön azután hangosan és erőlyesen kopogtak.

— Szabad, mondta Holmes.

Egy körülbelül hat láb és hat hüvely magas, herkulusi termetű férfi lépett a szobába. Ruházata feltűnően drága, de nem nagyon értékes volt. Széles asztrakan szegély díszítette kétsoros kabátjának ujját és gallérját, és egy csillogó berillő kapcsolta össze elől a vállaira vetett sötétkék gallért, mely biborvörös selyemmel volt bélelve. Prémies csizmái tőrden felül értek és kiegészítették azon idegenszerű hatást, melyet egész megjelenése keltett. Széles karimájú kalapját kezében tartotta; kevéssel bejötté előtt tenette fel fekete álarcot, mely arcának felső részét eltakarta, mert a szobába léptekor még babrált rajta. A duzzadt, kissé kiálló alsó ajak, ugyszintén hosszú egyenes álla elszántásra, ha ugyan nem önfeljuságra mutatott.

— Megkapta a levelemet? kérdezte mély, nyers hangon és könnyen felismerhető német kiejtéssel. Ertesítettem önt jöttömről.

Bizalmasanul tekintett egyikünkörül a másikra, mintha nem tudná, kihez intözze szavait.

— Kérem, foglaljon helyet, szólt Holmes. Ez barátom és társam, dr. Watson, aki nehéz ügyekben segítségemre szokott lenni. Kihez van szerencsém?

— *Kramm* gróf vagyok, cseh nemes. Fel-tételezem, hogy barátja jellemes és tükörtartó férfi, akire ily fontos dolgot bízni lehet. Mert ha nem, úgy szívesebben tárgyainak önegyedül.

Rögtön felkeltem, hogy a szobát elhagyjam, de Holmes kezeimnél fogva leülésre kény szerített.

— Vagy mindketten, vagy egyiksem, szólt határozottan. Amit ön nekem elmond, azt ez az ur is hallhatja.

A gróf széles vállait vonogatta.

— Akkor mindkettőjüket két évi hallga

tsára kell köteleznie. Azonul az ügy nevem-re többé nem lesz befolyással. De nem mondok sokat, mikor azt állítom, hogy ez az ügy jelenleg egész Európa történetére kihatással volna.

— Igérem, hogy hallgatni fogok, szólt Holmes.

— Én is.

— Nem haragszik az álarcért, folytatja különös látogatónk, de a felséges személyiség határozott óhaja, hogy ügyöröke önök előtt ismeretlen maradjon. Együttel megjegyzem, hogy hamis nevet mondtam.

— Az tudtam — szólt Holmes szárazon.

— A körülmények legtávolabbra menő diszkrétót kívánok. Mindezenek előtt egy uralkodó családot oly botránytól kell megőrizni, amely azt komolyan kompromittálná. A dolog észintén szólva az Ormsteini hercegség uralkodó családjának és Csenország uralkodó királyának érdeke.

— Ezt is tudtam már, mormogá Holmes és szemét lehunyva kényelmesen bátródott karosszékében.

Látható meglepetéssel nézte sz idegen Európa legügyesebb és legmunkásabb rendőr ügyörökének lombán kinyújtózó alakját.

Holmes lassan ismét kinyitotta szemét, és türelmetlenül tekintett hatalmas kliensére.

— Ha Felsőged magát az ügyet mondaná sokkal inkább adhatnék tanácsot.

Az idegen felugrott székeről és izgatottan jött fel-ára a szobáon. Véere egy kétségbe esett mozdulattal letépte az álarcot arcáról és a földre dobta.

— Unnek igaza van, kiáltott, én vagyok a király. Minek is titkoljam?

— Természetesen, te esleges dolog, mormogá Holmes. Mielőtt felséged még egy szót is le szólt volna, már tudtam, hogy Ormsteini Gottstreich Zsigmond Vilmossal, Cissel Felsteina nagyherceggel és Csehország örökös királyával beszélek.

Különös látogatónk újra leült és kezével végig simította magas, fehér homlokát.

(Polytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1906. évi január hó 1-jétől. —

ARADRÓL INDUL		ARADRA ERKEZIK	
Budapest felé:		Budapest felől:	
Nagyváradra reggel	5 09	Személyvonat reggel	6 05
Gyorsvonat reggel	8 18	Személysz. tv. reggel	9 10
Személyvonat d. e.	11 25	Gyorsvonat délután	12 12
Gyorsvonat délután	4 16	Személyvonat d. u.	3 29
Személysz. tv. d. u.	4 51	Gyorsvonat este	6 54
Személyvonat este	9 30	Szv. Szolnokról este	9 —
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6 35	Radnáról reggel	7 48
Gyorsvonat délután	12 22	Gyorsvonat reggel	8 08
Soborsinig délután	2 30	Személyvonat d. e.	10 50
Személyvonat d. u.	4 02	Radnáról délután	2 39
Gyorsvonat este	7 04	Gyorsvonat délután	4 01
Radnára délelőtt	10 15	Személyvonat este	8 50
Radnára délután	5 51	Radnáról este	6 25
Piskire este	10 —	Piskiről reggel	4 45
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6 15	Vegyesvonat d. e.	10 40
Személyvonat d. u.	12 17	Személyvonat d. u.	3 42
Vegyesvonat délután	5 —	Személyvonat éjjel	10 59

Nemzeti Színház.

Bérléteztűnet.

Páratlan.

Szombaton, 1906 évi március hó 3-án.

YVONNE de TREVILLE mint vendég:

Faust.

Opera 5 felvonásban. Szövegét írta: Barchier és Carre. Fordította: Ormay és Böhm G. Zenéjét írta: Gounaud.

SZEMÉLYEK:

Faust, doktor	Déri Jenő.	Valentin	Hunyadi J.
Mephisto	Ladizslai J.	Mártha, dajka	Fenyvessy M.
Margaretha	Yvonne.	Siebel	Zalai Margit.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Angol női
costüm kelmék

csak a kizárólagos
posztógyári raktárban
kaphatók.

Leichner és Fleischer
Arad, Szabadság-tér 17. 672
Telefon szám 475.

Százezer esetben kipróbált, ártalmatlan, tartós, remek színű hajfestő a

FÖLDES-161.

MELANOGENE

fekete, barna és világos-barna színekben. 3871

Ára: 2 kor. 80 fill.

Az eredeti haj színetől meg nem különböztethető, nem piszkít, nem kopik, lemoshatóan s felismerhetetlen.

Készíti: FÖLDES K. ARAD.

Schveffer és Vörös

virágkereskedésük

Aradon, Minorita-palota.

Elfogad a legjutányosabb árakban

koszoru, csokor

és egyéb

virág-diszítések.

Parkirozásokra tervvel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

645

Jegygyűrűk!

és mindennemű ékszerek 14 karátos aranyból és finom ezüstből, ugyszintén arany, ezüst, oressz tulazüst és mindennemű fém és inga, fa, ébresztő órák rendkívül nagy választékban, olcsó árak mellett kaphatók

IGAZ SÁNDOR

mű-órák és ékszerész

Arad, Szabadság-tér.

Simonyi-utca sarkán, régi színház épület.

232

2758—1906. kh.

Hirdetmény.

A mező és kertgazdaságban nagyobb károkat okozó rovarok elleni védekezés céljából felávom a lakosságot, hogy a gyümölcsfákról a hernyófészkeket, lepketojásokat és vértetűfoltokat, még most a tél folyamán, mielőtt a fák rügyezni kezdenének, szigorúan irtásuk ki, mert a kik a kártékony állatok irtását elmulasztják, azokat az 1894. évi XII. t.-cz. 50. §-a alapján teljes szigorral fogom büntetni és ezenfelül az irtást a mulasztó tulajdonos terhére és költségére hatóságom által fogom végrehajtatni.

Hogy az egyes kártékony rovarok irtása miképpen teljesítendő, erre nézve a kerületi biztosoktól és hivatalom állategészségügyi osztályánál nyerhetnek érdeklődők felvilágosítást.

Arad, 1906. évi február hó 10.

Sarlot, főkapitány.

Magyar királyi Államvasutak üzemeltetőség Aradon.

3566—1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzemeltetőségének központjában szükséges könyvkötői munkálatokra ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

Ezen munkálatok 1906. évi május hó 1-től számított 3 évre, vagyis 1909. évi április hó 30-ig adatként ki.

Az ajánlati árkimutatás nyomtatványa az elulirott üzemeltetőség I. osztályában a segédhivatal vezetőjénél a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig díjmentesen beszereshető, vagy kívánatra postán is megküldetik.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat az aradi üzemeltetőség központjának könyvkötői munkálatára a 3566—1906. számhoz” felirattal ellátott, borítékra zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt 1906. évi márczius hó 24-én déli 12 óráig az aradi üzemeltetőség általános (I.) osztálya főnöknél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 korona, száz száz korona készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1906. évi márczius hó 23-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzemeltetősége gyűjtőpénztáránál letendő.

Takarékpénztári letétkönyvek bánatpénzképen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb árfolyam szerint jegyzett értékben, de soha sem névértéken felül fogak számlíthatni. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letéti jegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott pénzüsszegrre való tekintet nélkül, szabadon történik.

Az ajánlattevő csak aradi lakos lehet, vagy a mennyiben máshol folytatna könyvkötői ipart, ajánlatának elfogadása esetén köteles volna Aradra átköltözni és itt iparengedélyt szerezni.

Aradon, 1906. évi február hó 24.

A magy. kir. államvasutak aradi üzemeltetősége.

(Utannymás nem díjazatik.)

Meghívó.

A Világosi Cognacgyár Részvénytársaság

t. részvényesei a

f. é. márczius hó 18-án d. e. 11 órakor Budapesten

VI. ker. Károly-körut 3. sz. alatt megtartandó

XII. évi rendes közgyűlésre

ezennel meghivatnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti évről.
2. Az 1905. évi zárszámadások előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Alapszabály módosítások.
6. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 20. §-a értelmében felhivatnak azon t. cz. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni ohajtanak, miszerint részvényeiket társaságunk pénztáránál letéteményezzék. Az évi mérleg, valamint az igazgatóság- és felügyelő-bizottság jelentése az alapszabályok 22. §-a értelmében társaságunk üzleti irodájában betekintheők és azok példányai a t. cz. részvényesek rendelkezésére bocsájtatnak.

728

AZ UJ A. B. C. égő Petroleum Izzófény

Csak 8 korona!

Teljesen felszerelve izzóharisnyával, üveggel és bélel.

Olyan világosan ég mintha gáz izzótest volna és circa 18—20 órában 1 liter petroleumot fogyaszt. A belet nem szükséges vágni, tisztogatni, mert a bel mozdulatlan; ehhez kicserélhető égőgyűrűk használnak, amelyek igen tartósak. Olyan egyszerű a kezelése, hogy még egy gyermek is elbánnhat vele, innen vette az „A. B. C.” elnevezést is. Mindeu 11^{1/2} és 15^{1/2} lámpára illik, de gyűrűvel bármely lámpára is alkalmazható. 3943

Aradon levő raktárak:

Gebhart J. és Fia utóda Andrassy-tér 4.
Weil Alajos épület és diszmi bádogos.
Szabó Albert Andrassy-tér 6.

8231/1906 kh.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszterium 22200/IIIa. 1906. számú intézkedésével az 1867. évi 1781. R. az 1297. évi 1608. elnöki és az 1902. évi 11287. szám B. M. számú rendeleteket hatályon kívül helyezte és elrendelte, hogy a hirdapoknak és röpiratoknak utczán, nyilvános tereken, házalás utján, vagy kikiáltással való árusítása további intézkedésig tilos.

Az ily módon árusított sajtótermékek az árusítóktól azonnal lefoglalandók. Ezen tilalom megszegése az 1879. évi XL. t. cz. 1. §-a alapján kihágást képez és az ellene vétők 15 napig terjedhető elzárással s 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

Arad, 1906. évi márczius hó 1.

Sarlot Demokos, s. k. főkapitány.

120—1906. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szin- és bérház épület déli oldalán az első emeleten lévő, jelenleg Vajda B. bérház helyén 2. számú 8 utczai. 1. elő és 1. cseleedszobából és megfelelő mellékhelyiségekből álló lakásnak 1906. évi márczius 1-től számítandó 3 évre való bérbeadása iránt 1906. évi márczius hó 12-én d. e. 10 órakor árverést tart, azonban ajánlatok ezen idő letelte előtt is a gazdasági ügyosztálynál megtehetők.

Kikiáltási-ár: 1000 korona évi bér és 51 korona 12 fillér évi vízfogyasztási díj.

Bánatpénzül letendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is betekintheők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1906. évi február hó 26-án tartott üléséből.

Kiadta: Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Az aradi és csanádi egyesült vasutak motor-menetrendje, érvényes 1906. márczius 1-től.

Arad- Szeged. H. M. V. 25*) I. III. Gyors M. H. M. V. H. M. V. H. M. V. 1 11 19

Szeged. H. M. V. Gyors M. H. M. V. H. M. V. V. V. H. M. V. H. M. V. 15 3 17 19 41 21 23

Arad-Uj-Szt-Anna-Kétegyháza. Helyi motor v. V. v. 320 322 314

Szeged. H. M. V. H. M. V. V. V. H. M. V. H. M. V. 16 24*) I. III. 40 10 26

Arad. H. M. V. H. M. V. Gyors M. H. M. V. H. M. V. Gyors M. H. M. V. H. M. V. H. M. V. 12 12a 2 20 14 4 22 28 30

Arad-Brád. Személy. V. v. Tsz. Helyi motor v. 109 104 119 146 190 128

11. Borossebes-Buttyin-Menyházafüred. Helyi motorv. 602 604 606

Mezőhegyes-Kétegyháza. H. M. V. V. V. H. M. V. V. V. H. M. V. 211 241 213 243 215

Brád-Arad. Személy. V. v. Tsz. Helyi motor v. 101 103 111 146 191 128

Menyházafüred-Borossebes-Buttyin. Helyi motorv. 601 603 605

Kétegyháza-Mezőhegyes. H. M. V. V. V. H. M. V. V. V. H. M. V. 210 240 212 242 214

Borosjenő-Csérmé. Vegyes v. 412 414

Csérmé-Borosjenő. Vegyes v. 411 413

A nmlts. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által jóváhagyott

Aradvármegye nagy fali Térképe

108—144 cm. nagyságban, melynek eddigi ára
10 korona volt, leszállított áron

4 koronáért

vászonra huzva 7 korona,

vászonra huzva léczekkel ellátva 8 koronáért

kapható

kiadóhivatalunkban.

Tekintve, hogy az egész készlet tulajdonunkba ment át, ajánljuk a sürgős megrendelést, mert ha e készlet elfogy, ugy többé nem lesz az ily potom áron beszerezhető.

Nehezen hallóknak

a Plobner A.-féle újonnan javított és ugy a bel- mint külföldön szabadalmazásra előterjesztett **hallódob** (D. R. G. M. 269339) **nélkülözhetetlen.** Fülzugás, ideges fül-fájás, időközi rossz hallás (nem süketeknél) ellen kitűnő. **Ezrek vannak használatban!** Igen sok köszönő iratokat kaptam orvosoktól és uraságoktól, amelyek naponként érkeznek hozzánk. Alantabb két köszönet! Küldés utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik és darabonként csomagolási és szállítási díjjal együtt 10

koronába, két darab 16 koronába kerül. Köszönő levelek és prospectusok ingyen és bérmentve.

Plobner Alfréd, München A. 131. Isarthalstrasse 26.

Igen tisztelt Plobner ur! Feleségem, ki már 5 év óta fülzugásban és nehéz hallásban szenvedett, alig 3 hónapig használta az Ön halló dobját és teljesen meggyógyult, ugy, hogy örömmel tudathatom Önnek, miszerint 5 év óta először hallotta az óra ketyegését. Iparkodni fogok az Ön nagyszerű találmányát mindenütt a legjobban ajánlani és kívánatra mindenkinek készséggel szolgálok utbaigazítással.

Uim.

O. K.

..... 28. 12. 05. Plobner Alfréd urnak, München.

Kérem küldjön egy hallódobot használati utasítással Dr. G. orvos ur utasítása értelmében.

3892

Tisztelettel G. J.

Telefon szám 528.

Telefon szám 528.

FRÄNKL S. JÓZSEF

tűzifa-, szén-, cement és sárgó üzlete

NAGYVÁRADI-UT 12.

Ajánlok mindenféle

őlenkint, waggononkint és aprózva, szalon fűtőkőszent és kokszt, pécsi mosott szenet és bükkfaszenet. Aprózott fát és szenet házhoz szállítok.

Gurahonci cement waggon és mázsaszámra s nagy sárgóraktár műmárványból.

Együttal jelentem, hogy **detailüzletemet** nagy telekkel s kényelmes lakással együtt **f. é. május hó 1-ére átadnám.** Ezen irányban bármikor készséggel tárgyalok

643

FRANKL S. JOZSEF.

Árverési hirdetmény.

Az aradi gör. kel. szerb hitközség a Boczkó-utca 8. sz. alatti házában lévő

„Arany csillag”

vendéglő és mellékhelyiségeinek f. évi május 1-től számított 3 évre való bérbeadása iránt Schwarz Gábor feltételeket be nem tartó fél veszélyére és kárára f. évi márczius hó 6-án d. u. 4 órakor a hitközség tanácstermében árverést tart.

Kikiáltási ár 1600 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10% a.

712

Az árverési feltételek alulírott vagyonkezelőnél megtekinthetők.

Aradon, 1906. február 25.

Stankovits Milos

fontnevezett hitközség vagyonkezelője.

Az 1902. évi verscezi ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi makói ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

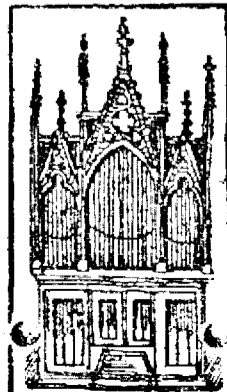
ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)

TEMESVÁROTT.

Szállít kitűnő, legújabb rendszer szerint készített

pneumatikus
orgonákat

bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

Javítások, átalakítások és hangolások átvételnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltetnek.

Bővebbi felvilágosítással és költségvetéssel szívesen szolgálok.

Az 1896. évi kiállításon a nagy milleniumi éremmel kitüntetve.

SOK PÉNZT

takaríthat meg, ha

Pesti Hazai Takarékpénztár

sorsjegyet

készpénz vagy részletfizetésre

= nálunk =

vásárol.

Érdeklődőknek tehát minden esetre ajánlatos a tárgyban hozzánk fordulni és mi készséggel teszünk díjtalanul ajánlatot

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, Andrassy-ut 9. sz. 3905

218—1906. szám.

718.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósg 1906. V. 868/8 számú végzése által (hivatásból) Frank Henrik fia kassai czég végrehajtató javára, Friedmann Lajos aradi lakos ellen 86 kor. 59 fill. tőke- és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 2130 kor. 30 fill. becsült gyarmatárak, szeszes italok, üzleti ásványok és egyébektől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

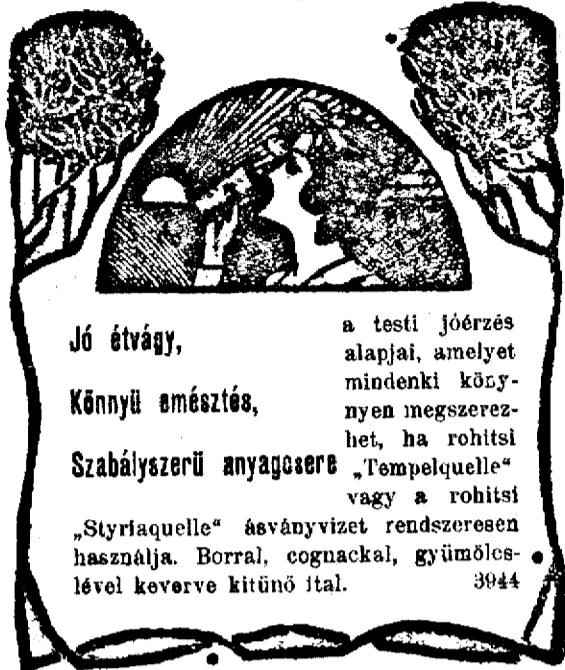
Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Szabadság-tér 4. sz. alatt leendő eszköz léseire 1906. évi március hó 6 ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az

1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1906 évi február hó 19. napján.

Györffy Arnold,
bírósgági végrehajtó.

Jó étvágy,

Könnyű emésztés,

Szabályszerű anyagcsere

„Styriaquelle“ ásványvizet rendszeresen használja. Borral, cognackal, gyümölcslével keverve kitünő ital. 3944

a testi jóérzés alapjai, amelyet mindenki könnyen megszerezhet, ha rohitsi vagy a rohitsi

APRÓ HIRDETÉSEK.

1-2-3-as

új és használt vas pénzszekrény, állandó raktáron, használtakat ujjakra becserelek. Pollák Arnold szállító, Arad. 662

Ügyvédi naplók

és főkönyvek rendkívül finom erős papírból egész vászon kötésben bőr sarokkal 500 oldal tartalommal 24 kor. Kaphatók Ingusz I. és Fla. Könyv és papirkereskedés. 28b

Nagymennyiségű maculatura eladó a kiadóhivatalban.

Szalonna,

zsír, füstölt husok, szalámi, friss sertés hus, kolbászok és minden hentes árut ajánlok a legjutányosabb árak mellett. Garay Károly. Árpád-tér 4. szám alatti hentes-áru üzletben. 708

Gargon lakásnak

két elegánsan butorozott szoba — esetleg egyenként is — Belváros Szent László-utca 5. számú háiban kiadó. — Bővebbet ugyanott földszint. 697

Könyvkötészetünkben egy ügyes fiu tanulónak felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a

„TRIAS“

2—3 napi befeckendezéssel a folyást utóba és fájdalom nélkül teletelőség mellett megszünteti. A legrégebbi s legelhanyagoltabb folyásbau szenvedők is biztos gyógyulást remélhetnek. Férfiaknak kor. 2.72, nőknek 3 kor. 54 fill. beküldése után bementve küldetik. Fecskendők külön 1 korona. Raktár Aradon Földes Kelemen gyógyszerárában, Deák Ferenc-utca 11. sz. és a legtöbb vidéki gyógyszerárában. 3834

Köhögés!

Aki ezt meg nem figyeli, az önmagának ellensége!

Kaiser-féle mell-bonbon.

A három fenyővel. Orvosiilag ajánlva és megvizsgálva köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. 4512 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja, hogy amit ígér, meg is tartja.

Csemagja 20 és 40 Btér.

Kapható: Guter Földes Kelemen, Berger Gysé a Szent Erzsébethez csatolt, Május Árpád és Neuzony Mátyas gyógyszerárában Aradon. 3066

T. cz.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a landecki (Tirol)

electrochemische Werke r. t. calcium-carbid gyártmányainak délmagyarországi főraktárát átvettem.

Carbidgyártmányunk pormentes, egyenletes szemnagysága, a gázot lassan fejlesztő. 15° Celsiusnál és 760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylengáz nyeréséért jót állok.

Ezt a carbidot következő árakon ajánlom: 483

1—3 mm. kor	84	} temesvári raktárban.
4—7 " "	88	
8—15 " "	82	
16—35 " "	81	

Tisztelettel
Kriser Ede.

4015—1906

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottság 28843/1905. számú határozatával a 886. évi XXI. t.-cz. 3. szakaszában kifejezett jogánál fogva aként határozott, miszerint mind addig, míg az 1905—1906. évek az állami egyenes adók és ez alapon a 886. évi XXI. t. cz. 14. szakasza értelmében a községi adó kivétel nem lesz; a folyó évi 55% községi adót a kereseti adó I. II. IV. osztálya, továbbá a földadó, házberadó és tőkekamatadó kötelesek az ezimen az 1905—1906. évek első fokulag kivétel, de még jogerőre nem emelkedett adók alapján, — azon III. oszt. kereseti adókötelesek és vállalati adókötelesek, kik ez elmen már az 1904. évi adókiadás alkalmával adóval már megrovattak; az 1904. évi adókiadás alapján kötelesek fizetni.

Az ekként megállapított ideiglenes községi adó első évnegyedi részlete a 1883. évi XLIV. t.-cz. 89. §-a értelmében esedékes lévén, felhívjuk a város községét, hogy folyó évi községi adójának első évnegyedi részét az 1883. évi XLIV. t. cz. 56—78. §-ai alkalmazásának terhe alatt, 3 nap alatt kifizesse. Aradon, 1906. évi február hó 24.

A városi tanács.

3815—1906.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi minster rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy a gyümölcsfa tenyésztés iránt érdeklődő lelkészek és magánosok részére Budapest és Kolozsváron 6 napos, tanítók részére pedig Keszthelyen, Tordán és Kiszebenben 10 napos gyümölcsészeti tanfolyam fog megtartatni.

A részletes pályázati feltételek a kapitányi és a gájkülvárosi kapitányi hivatalnál betekinthetők.

Arad, 1906. évi február hó 24

A városi tanács.

215—1906. sz. 1906 V. 7/8.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósg 1906. V. 7/1., 1906. Sp. IV. 878/5. és V. Sp. IV. 1668/8. számú végzése által Cziczár Lajos, Dr. Lakatos Izsó, Deutsch Testvérek és felülfoglaltok végrehajtatók javára, Vargai Krisztina ellen 2600 kor., 1824 és 480 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 2883 koronára becsült butorok, ruháneműek és egyéb ingókból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak a még fizetetlen összeg kielégítésére.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Weltzer János-utca 7. sz. a. leendő eszköz léseire 1906. évi március hó 5. napjának d. e. 1/11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Arad, 1906. évi február hó 10. napján.

Najmányi Béla,
bírósgági végrehajtó.

718